

07.11.2014 r.

Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych projektu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
1.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Mazowieckiego	Przepisy dotyczące zakresu zadań poszczególnych instytucji powinny być analogiczne do tych obowiązujących w ramach PROW 2007-2013. Zadania związane z przyznawaniem pomocy powinny pozostać zadaniami Instytucji Zarządzającej delegowanymi do podmiotów wdrażających, w tym m. in. do samorządów województw i ARiMR. Innym rozwiązaniem jest bezpośrednie powierzenie samorządom województwa zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w zakresie działań, o których mowa w art. 5 ust. 1. pkt 4 lit. c oraz w pkt 7 i 14 projektu, co można osiągnąć poprzez dodanie ust. 8 w art. 7 ustawy, w brzmieniu: „8. Zadania związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w zakresie działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c oraz pkt 7 i 14 ustawy wykonuje samorząd województwa.”.	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy projektowanej ustawy określające zadania poszczególnych organów i jednostek organizacyjnych w zakresie dotyczącym PROW 2014-2020 nie mogą być takie same jak te dotyczące PROW 2007-2013, ponieważ inne są unijne podstawy prawne dla PROW 2014-2020 oraz określone w nich zadania poszczególnych podmiotów. Zadania dotyczące przyznawania pomocy beneficjentom nie mogą być przez instytucję zarządzającą delegowane do podmiotów wdrażających gdyż są zadaniami agencji płatniczej a nie instytucji zarządzającej. Powyższe wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 (m.in.: 1) motywu 9, który stanowi, że jedynie akredytowane agencje płatnicze dają gwarancję przeprowadzania niezbędnych kontroli przez przyznaniem beneficjentom pomocy unijnej; 2) art. 7 ust. 6 który stanowi, że agencje płatnicze zarządzają operacjami, z które są odpowiedzialne, i zapewniają kontrolę tych operacji, a także przyjmują ogólną odpowiedzialność w tym zakresie; 3) art. 49 ust. 1 który stanowi, że akredytowane agencje płatnicze przechowują dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzaniem kontroli administracyjnych i kontroli bezpośrednich wymaganych na mocy prawa unijnego oraz udostępniają Komisji te dokumenty i informacje; 4) art. 49 ust. 2, który stanowi, że w przypadku gdy dokumenty te są przechowywane przez organ działający w ramach delegacji udzielonej przez agencję płatniczą (...), organ ten przekazuje akredytowanej agencji płatniczej sprawozdania dotyczące liczby przeprowadzanych kontroli, ich przedmiotu oraz działań podjętych na podstawie ich wyników; 5) art. 74 ust. 1, który stanowi, że państwa członkowskie, za pomocą agencji płatniczych lub podmiotów przez nie upoważnionych do działania w ich imieniu, przeprowadzają kontrole administracyjne dotyczące wniosków o przyznanie pomocy w celu weryfikacji kryteriów kwalifikowalności do otrzymania pomocy. Ponadto nie jest możliwe w projektowanej ustawie bezpośrednie powierzenie samorządom województwa zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, ponieważ było by to niezgodne z przepisami rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014. Zgodnie z nimi jeśli agencja płatnicza deleguje którekolwiek ze swoich zadań innemu organowi na mocy art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, agencja płatnicza i ten organ muszą

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
				zawrzeć pisemną umowę, w której określają delegowane zadania (Załącznik I pkt C.1 ppkt (i)).
2.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Łódzkiego	Projekt milczy o tym, z jakich środków finansowych zostanie wypłacona pomoc w przypadku, gdy samorząd województwa odmówi wypłaty pomocy, a rozstrzygnięcie takie zostanie prawomocnie zakwestionowane na drodze sądowej (lub administracyjnej) i gdy jednocześnie wyczerpane zostaną limity, o których mowa w art. 15-17 projektu. Ustawa powinna wyraźnie wskazywać, że w takim przypadku pomoc jest wypłacana ze środków Skarbu Państwa.	Uwaga nieuwzględniona. Podmioty, którym zostały delegowane zadania dotyczące wdrażania PROW 2014-2020 powinny wykonywać swoje zadania zgodnie z przepisami prawa i ponosić odpowiedzialność za popełnione przez siebie błędy. Takie samo rozwiązanie funkcjonuje w PROW 2007-2013. Również w odniesieniu do programów, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, założono, że instytucja, która dopuściła się uchybień jest obowiązana do zapewnienia środków na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi (...). Jednocześnie np. ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w art. 2 ust. 3 stanowi, że Agencja nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa, a Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania Agencji. Brak jest uzasadnienia dla przyjęcia założenia o ponoszeniu odpowiedzialności przez Skarb Państwa za błędy popełnione przez podmiot wdrażający.
3.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Łódzkiego	Projekt nie reguluje konsekwencji naruszeń przez beneficjentów ustawy Prawo zamówień publicznych (w tym art. 140 i 144 P.z.p.) w przypadku, gdy beneficjent będzie zobowiązany stosować tę ustawę. Projekt nie wskazuje jakie będą skutki prawne takich naruszeń oraz jakie naruszenia będą podstawą faktyczną do ich zastosowania. Zdaniem opiniującego kwestia ta wymaga regulacji o randze ustawowej.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z art. 48 ust. 1 projektowanej ustawy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia m.in. <u>szczegółowe warunki lub tryb przyznawania, wypłaty lub zwracania pomocy w ramach poszczególnych działań oraz poddziałań objętych programem w szczególności szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o przyznanie pomocy – w przypadku działań i poddziałań, w ramach których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy. Jednocześnie art. 37 ust. 1 pkt 8 projektowanej ustawy stanowi, że umowa o przyznanie pomocy zawiera w szczególności określenie warunków, wysokości i form stosowanych kar administracyjnych wynikających z przepisów, o których mowa w art. 1 pkt. 1. W związku z powyższym regulacje w zakresie kar administracyjnych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 1306/2013, w tym dotyczące naruszeń w obszarze zamówień publicznych, zawarte będą w rozporządzeniach dla poszczególnych działań i poddziałań programu oraz w postanowieniach umów zawieranych z beneficjentami.</u>
4.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Łódzkiego	W projekcie brak jest regulacji dotyczącej LDG – analogicznej do uregulowania w art. 12-15 obecnie obowiązującej ustawy.	Uwaga nieuwzględniona. Art. 12-15 ustawy obowiązującej dla PROW 2007-2013 dotyczą lokalnych grup działania (LDG). Stanowią one m.in. o: 1) rodzajach operacji wybieranych przez LDG, na które przyznawana jest pomoc; 2) składaniu za pośrednictwem LDG wniosków o przyznanie pomocy; 3) działaniu, w ramach którego pomoc jest przyznawana LDG;

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
				4) wyborze LDG; 5) formie prawnej LGD. W projektowanej ustawie zawarto przepisy dotyczące poddziałań, w ramach których LDG jest beneficjentem (art. 5 ust. 1 pkt 14 lit c i d (wdrażanie projektów współpracy i wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji) oraz lit. b (realizacja operacji w ramach lokalnych strategii rozwoju, w części którego LGD będzie beneficjentem, tj. w przypadku projektów grantowych i projektów własnych LDG). Zgodnie z art. 5 ust. 3 projektowanej ustawy wspieranie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia nr 1303/2013, w ramach działania Leader, odbywa się na zasadach określonych w przepisach o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność (RLKS), a w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – na zasadach określonych w niniejszej ustawie. W związku z powyższym te kwestie, których nie reguluje projektowana ustawa określone będą w przepisach o RLKS. Uwaga nieuwzględniona. O kwalifikowalności wydatków stanowią przepisy rozporządzenia 1305/2013 (w tym art. 60 i 61). Jednocześnie przepisy te nie zawierają delegacji do określenia przez państwo członkowskie definicji wydatku kwalifikowalnego. Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie dokładności danych zadeklarowanych przez beneficjenta z dokumentami stanowiącymi ich podstawę. Obejmuje to sprawdzenie, czy wnioski o płatność złożone przez beneficjenta są poparte dokumentami księgowymi lub innymi dokumentami, a także – w niezbędnych przypadkach – kontrolę dokładności danych we wniosku o płatność na podstawie danych lub dokumentów handlowych przechowywanych przez osoby trzecie. Powyższy wymóg został uwzględniony w art. 50 ust. 5 dającym uprawnienia kontrolne osobom wykonującym czynności kontrolne również w odniesieniu do osób trzecich. Wskazany art. 28 ust. 3 projektowanej ustawy dotyczy obowiązków stron oraz innych osób uczestniczących w postępowaniu w sprawie dotyczącej przyznania pomocy do przedstawienia dowodów oraz dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek; ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Należy podkreślić, że osoby trzecie nie są stroną w ww. postępowaniu ani w nim nie uczestniczą. O przyznanie pomocy i jej wypłatę występuje beneficjent. Ponadto postępowanie to nie dotyczy ani interesu prawnego ani obowiązku osób trzecich. W związku z tym również skutki prawne, o których mowa w art. 28 ust. 3, nie dotyczą osób trzecich. Dlatego nieuzasadnionym jest zastosowanie zasady określonej w art. 28 ust. 3 do kontroli na miejscu u osób trzecich.
5.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Łódzkiego	W projekcie używane jest sformułowanie wydatek kwalifikowalny (np. art. 39 projektu). Właściwym byłoby umieszczenie w ustawie definicji legalnej tego sformułowania, zawierającej elementy wspólne dla wszystkich działań. W toku kontroli realizacji operacji niejednokrotnie okazywało się, że uprawnienia kontrolne opisane w art. 49 projektu oraz wynikające z umów o przyznanie pomocy oraz dokumenty załączane do wniosku o płatność okazywały się niewystarczające do ustalenia, czy spełnione są wszystkie przesłanki do wypłaty pomocy przyznanej na podstawie umowy. Sytuacje takie miały miejsce w szczególności wówczas, gdy zaistniała konieczność pozyskania informacji lub dokumentu pochodzących od osób trzecich. Dlatego uregulowaną w art. 28 ust. 3 w związku z art. 35 ust. 2 projektu zasadę kontrydiktoryjności należy w sposób wyraźny rozciągnąć również na postępowanie w sprawie wypłaty pomocy, a ponadto przyznać samorządom województw uprawnienie do żądania dokumentów i informacji dotyczących realizacji operacji od osób trzecich pod rygorem zastosowania środków przymusu analogicznych do uregulowanych w art. 88 K.p.a.	
6.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Łódzkiego		

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
7.	UWAGA OGÓLNA	UM Woj. Małopolskiego	Analizując doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 oraz mając na uwadze kształt regulacji Wspólnotowych dotyczących EFSI można się spodziewać, że część z projektów otrzymujących wsparcie w ramach PROW będzie podlegała przepisom o pomocy publicznej. W opiniowanym projekcie ustawy brak jest stosownych odniesień do tego aspektu wdrażania Programu, brak również odwołań do konkretnych regulacji UE w zakresie reguł udzielania pomocy publicznej w sektorze rolnym (m.in. wyłączeń blokowych, de minimis), brak jest przepisu zawierającego delegację dla ministra i/lub innych instytucji do ustanowienia schematów pomocy publicznej (por. art. 27 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, Dz. U. z 2014 r. poz.1146).	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy rozporządzeń UE zawierające regulacje dotyczące pomocy państwa, w tym: 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/20045 (art. 81), 2) rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, 3) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, 4) rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, obowiązują bezpośrednio i nieuzasadnione jest odwoływanie się do nich w projektowanej ustawie.
8.	UWAGA OGÓLNA	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Należy dodać zapis umożliwiający zakwestionowanie wypłaty pomocy przez agencję płatniczą. Zgodnie z art. 7 rozporządzenia 1306/2013 oraz z artykułem 1 907/2014 - agencja płatnicza odpowiedzialna jest za zarządzanie wydatkami EFRROW (w zakresie dokonywanych przez siebie płatności) oraz za ich kontrolę. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do 907/2014 na Agencji Płatniczej – w przypadku delegowania jej zadań – ciąży odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie funduszami, pozostaje ona w pełni odpowiedzialna za legalność i prawidłowość transakcji w tym ochronę interesów finansowych Unii. Wobec powyższego pożądaną wydaje się przypisanie Agencji kompetencji do ostatecznego przesądzenia, czy dana płatność może zostać zrealizowana. Agencja, pełniąc funkcję gwarancyjną, w przypadku naruszenia zasad przyznawania pomocy i wypłaty środków, miałaby prawo uchylić rozstrzygnięcie podmiotu wdrażającego w zakresie wyboru beneficjenta lub rozstrzygnięcie w zakresie wypłaty środków i wydać własne rozstrzygnięcie, lub skierować sprawę do ponownego rozstrzygnięcia przez podmiot wdrażający.	Wyjaśnienie Przedmiotowa kwestia powinna być przedmiotem regulacji ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
9.	UWAGA OGÓLNA	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Projektowane przepisy ustawy o realizacji PROW należy odpowiednio synchronizować z postanowieniami projektowanej ustawy o płatnościach bezpośrednich, w szczególności w zakresie przepisów proceduralnych, szczególnych wobec regulacji	Uwaga do uwzględnienia na bieżąco. Trudno jest się odnieść do tej uwagi ze względu na niewskazany i nieskonkretyzowany przez ARiMR zakres niezbędnych zmian. MRiRW dokłada jednak starań aby przepisy ustawy o realizacji PROW dotyczące

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			kodeksowych, a podlegających jednolitej regulacji na gruncie horyzontalnych przepisów prawa unijnego w zakresie schematów wsparcia objętych systemem zintegrowanym.	płatności obszarowych korespondowały z odpowiednimi przepisami projektowanej ustawy o płatnościach bezpośrednich.
10.	Art. 5 ust. 1 pkt 7	UM Woj. Małopolskiego	Uszczegółowienie poddziałań w ramach działania Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich zgodnie z art. 20 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005. W proponowanym projekcie ustawy nie uwzględniono m.in. działań wymienionych w art. 20 ust. 1. lit. e), g) ww. rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy projektowanej ustawy nie określają katalogu działań i poddziałań, jakie mają być wdrażane w ramach PROW 2014-2020. Projektowana ustawa ma na celu, zgodnie z uzasadnieniem, zapewnienie podstaw prawnych dla wdrażania działań i poddziałań określonych w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 15 kwietnia 2014 r. projekcie PROW 2014-2020.
11.	Rozdział 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uwaga redakcyjna (literówka). W tytule rozdziału 2 należy poprawić błąd literowy – zamiast słowa „zarządzające” powinno być „zarządzająca”.	Uwaga uwzględniona.
12.	Art. 6 ust. 3	UM Woj. Mazowieckiego	Proponujemy nadanie art. 6 ust. 3 projektu następującego brzmienia: „3. Zadania instytucji zarządzającej, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013, wykonuje jako delegowane Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej „Agencją”, a w zakresie działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c oraz pkt 7 i 14 ustawy – samorząd województwa, pełniąc funkcję instytucji pośredniczącej.”	Uwaga nieuwzględniona. Art. 66 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1305/2013 dotyczy zapewnienia istnienia systemu elektronicznego do rejestrowania, przechowywania i zgłaszania informacji statystycznych na temat programu i jego realizacji, niezbędnych do celów monitorowania i ewaluacji. Nie znajduje uzasadnienia istnienie odrębnych systemów elektronicznych dla niektórych działań, skoro system ten ma dotyczyć całego programu, a takiego samorządu województw nie mogą zapewnić z racji zakresu zadań zakładanych do wykonywania przez nie.
13.	Art. 6 ust. 3	UM Woj. Łódzkiego	Bardziej precyzyjne określenie zadań wynikających z podwójnej roli Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pełniącej zarówno rolę Instytucji pośredniczącej jak i Agencji Płatniczej.	Uwaga nieuwzględniona. Art. 66 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1305/2013 stanowi o tym, czego dotyczy zadanie ARiMR jako instytucji pośredniczącej a mianowicie zapewnienia istnienia systemu elektronicznego do rejestrowania, przechowywania i zgłaszania informacji statystycznych na temat programu i jego realizacji, niezbędnych do celów monitorowania i ewaluacji. Ponadto, szczegółowy zakres zadań delegowanych przez agencję płatniczą podmiotom wdrażającym oraz sposób wykonywania tych zadań, w tym zadań dotyczących ww. systemu informatycznego, określać będzie umowa zawarta przez agencję płatniczą z podmiotami wdrażającymi art. 7 ust. 5.
14.	Art. 7	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Zwracamy uwagę, iż w treści projektu ustawy nie wskazano, w ramach jakich działań i poddziałań pomoc będzie przyznawana przez ARiMR. W takim przypadku rozważyć proponujemy dodanie w treści art. 7 stosownej regulacji (np. poprzez dodanie kolejnego ustępu), z której wprost będą wynikały kompetencje Agencji w ramach przyznawania pomocy.	Uwaga nieuwzględniona. Z przepisów tego artykułu jasno wynika, że co do zasady agencja płatnicza wykonuje zadania związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach poszczególnych działań i poddziałań. Zatem logicznym jest, iż w przypadku działań i poddziałań, które nie zostały ujęte w przepisie art. 7 ust. 3, który część zadań agencji płatniczej definiuje jako zadania delegowane do

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
15.	Art. 7 ust. 1 pkt 3	UM Woj. Warmińsko-Mazurskiego	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego nie akceptuje zapisów art. 7 ust. 1 pkt 3. W obecnej formie zapisy art. 7 ust. 1 pkt 3. nie delegują na podmioty wdrażające przeprowadzanie kontroli na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013. Wykonywanie czynności kontrolnych przez inny podmiot niż ten, któremu delegowano zadanie jest nieracjonalne oraz nieprawidłowe. Przekazanie całości dokumentacji w sprawie (wnioski o przyznanie pomocy, wnioski o płatność, złożone dokumentacje przetargowe) innemu podmiotowi w celu analizy dokumentacji sparaliżowałoby pracę osób zaangażowanych w obsługę sprawy. Odpowiedzialność za kompletność dokumentacji również byłaby rozproszona. Ponadto samorządy województw posiadają już właściwą, akredytowaną strukturę organizacyjną w skład, której wchodzi doświadczona kadra oraz baza techniczna, finansowana z pomocy technicznej PROW 2007-2014. W związku z powyższym proponuję: 1) Obecną treść art. 7 ust. 1 pkt 3. ww. projektu ustawy: „3. Zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, z wyjątkiem przeprowadzania kontroli na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach ...” zastąpić nową treścią: „3. Zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą, zwrotem pomocy i przeprowadzaniem kontroli na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach ...”. 2) Obecną treść art. 7 ust. 1 pkt 4. związaną z zadaniami, które zostaną powierzone samorządom województw rozszerzyć o kontrole na miejscu.	podmiotów wdrażających, pomoc tę przyznaje ARiMR jako agencja płatnicza. Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
16.	Art. 7 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się dodanie przepisu regulującego kwestię realizacji kontroli na miejscu w przypadku gdy beneficjentem pomocy technicznej jest ARiMR, w celu wyeliminowania sytuacji, gdy ARiMR kontroluje samą siebie. Proponowane brzmienie: „Oprócz zadań określonych w przepisach, o których mowa w art.1 pkt 1, agencja płatnicza wykonuje zadania związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy i pomocy technicznej. W przypadku gdy o pomoc techniczną ubiega się Agencja, kontrolę na miejscu przeprowadza i pomoc tę przyznaje	Uwaga nieuwzględniona. Na wstępie należy podkreślić, że Europejski Trybunał Obrachunkowy nie wydał ostatecznych rekomendacji w przedmiotowej kwestii. Na obecnym etapie sprawy, Trybunał przesłał wstępne ustalenia, do których strona polska wniosła liczne uwagi. Natomiast w trakcie przeprowadzanych działań kontrolnych w grudniu 2013 r. przedstawiciele ETO zaaprobowali rozwiązania polegające na udziale obserwatora z MRiRW w kontroli na miejscu wniosków ARiMR i nie wnieśli do przyjętej metody zastrzeżeń. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że w przedstawionym stanowisku ARiMR brak jest konsekwencji - dotyczy ono wyłącznie jednego fragmentu procesu

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			instytucja zarządzająca.”. Realizacja rekomendacji ETO (postępowanie PF-6244). Trybunał uznał że obecne rozwiązywanie polegające na udziale obserwatora z MRiRW w kontroli na miejscu gdy beneficjentem jest ARiMR nie gwarantuje niezależności kontroli Ministerstwa i agencji płatniczej. Zdaniem trybunału obowiązujące rozwiązanie wiąże się nieodłącznie z konfliktem interesów.	kontroli wniosków o płatność, realizowanych przez służby ARiMR w odniesieniu do wniosków ARiMR. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, że ścieżka oceny wniosków o przyznanie i płatność pomocy technicznej była akredytowana i nie została przez odpowiednie służby zakwestionowana. Nie wydaje się bowiem racjonalne tworzenie w MRiRW rozbudowanej struktury, która miałaby na celu dokonanie kompleksowej oceny pojedynczych wniosków składanych przez ARiMR. Od początku wdrażania PT uznano, iż odpowiedzialna za ocenę wniosków o płatność ma być Agencja, która ma zapewnić odpowiednie zasoby ludzkie i procedury zapewniające odpowiednią jakość oraz prawidłowość wykonywanej pracy. Przyjmując argumenty Agencji można by dojść do wniosku, że cała idea pomocy technicznej może być postrzegana w kontekście konfliktu interesów - korzystają z niej instytucje, które zaangażowane są we wszystkie obszary procesu wdrażania Programu. ARiMR winna zapewnić stosowanie odpowiednich procedur zapewniających prawidłowe wykonywanie swoich zadań na rzecz pomocy technicznej, tak aby zminimalizować potencjalne ryzyko.
17.	Art.7 ust. 3	UM Woj. Małopolskiego	Usunięcie sformułowania „z wyjątkiem przeprowadzania kontroli na miejscu”.	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBŁ/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
18.	Art. 7 ust. 3	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Proponuje się usunięcie zapisu wyłączającego kontrolę na miejscu z zakresu zadań delegowanych samorządom województw (usunięcie sformułowania: „z wyjątkiem przeprowadzania kontroli na miejscu”, lub taką modyfikację przepisu, która pozwoli delegować do samorządów województw także zadania związane z kontrolą na	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			miejsu.	katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
19.	Art. 7 ust. 3	Agencja Rynku Rolnego	Wnosimy o wykreślenie z art. 7 ust. 3 projektu, sformułowania „z wyjątkiem przeprowadzania kontroli na miejscu”. Powyższe wynika, z faktu, że proces przyznawania pomocy, wypłaty i zwrotu pomocy ma być delegowany do Agencji Rynku Rolnego. Bezzasadnym wydaje się zatem, aby kontrole na miejscu były realizowane przez inną agencję płatniczą. W ocenie ARR instytucja, która administruje danym mechanizmem powinna przeprowadzać kontrole na miejscu, przekazywanie tego procesu innemu podmiotowi zaburzy w naszej ocenie proces administrowania mechanizmami.	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
20.	Art. 7 ust. 3	UM Woj. Podkarpackiego	Proponuje się usunięcie zapisu wyłączającego kontrolę na miejscu z zakresu zadań delegowanych samorządom województw (usunięcie sformułowania: „z wyjątkiem przeprowadzania kontroli na miejscu”, lub taką modyfikację przepisu, która pozwoli delegować do samorządów województw także zadania związane z kontrolą na miejscu.	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
				2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
21.	Art. 7 ust. 3	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 7 ust. 3 projektu ustawy wskazano, że „zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, z wyjątkiem (...) egzekucji kwot pomocy pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (...) wykonują, jako zadania delegowane (...) następujące podmioty wdrażające (...)”. Użycie w ww. przepisie pojęcia „egzekucja” budzi wątpliwości z punktu widzenia precyzyjnego określenia zadań agencji płatniczej. Jeżeli mowa jest tutaj o egzekucji w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, sformułowanie „egzekucji kwot pomocy pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości” nie obejmowałoby etapu dochodzenia należności w trybie cywilnoprawnym, który na dzień dzisiejszy – zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o ARiMR – ma zastosowanie do dochodzenia należności w sprawach, w których pomoc została przyznana na podstawie umowy. Zwracamy jednocześnie uwagę, iż w takim przypadku nie można byłoby mówić o egzekucji kwot przez agencję płatniczą, gdyż agencja płatnicza nie jest organem egzekucyjnym w rozumieniu wskazanej powyżej ustawy. Uwaga zmierza do precyzyjnego określenia zadań agencji płatniczej, w szczególności w zakresie odzyskiwania nienależnych lub nadmiernie pobranych płatności.	Uwaga uwzględniona.
22.	Art. 7 ust. 3	UM Woj. Pomorskiego	Proponuje się usunięcie zapisu wykluczającego możliwość delegowania zadań związanych z kontrolą na miejscu innym podmiotom, w szczególności samorządom województw w ramach działań dla których pełnić one będą funkcje podmiotu wdrażającego. <u>Uzasadnienie:</u> System obecnego okresu programowania, w którym samorządy	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			województw wykonywały całokształt zadań w ramach działań delegowanych (w tym wizytacje i kontrole na miejscu) funkcjonował bez zarzutu i proponowane rozwiązanie nie znajduje uzasadnienia. Proces kontroli na miejscu / wizytacji w miejscu powiązany jest ściśle z procesem rozliczania wniosków o płatność i rozdzielenie tych zadań może wpłynąć na sprawność rozliczania projektów.	2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
23.	Art.7 ust.3	UM Woj. Śląskiego	W art. 7 ust. 3 zdanie pierwsze projektu ustawy proponuje się wykreślić słowa „kontroli na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia”. W ramach zadań powierzonych samorządom województw, dla poddziałań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c oraz działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7 i 14, nie uwzględniono zadania związanego z przeprowadzaniem kontroli na miejscu. Art. 74 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. wskazuje na możliwość przeprowadzania kontroli administracyjnych przez agencje płatnicze lub podmioty przez nie upoważnione do działania w ich imieniu. Dotychczasowa praktyka obowiązująca w ramach PROW 2007-2013 przyczyniła się do zapewnienia wdrożenia Programu w sposób efektywny i prawidłowy. Biorąc pod uwagę dotychczasowe rozwiązania oraz kierując się zasadą efektywności proponuje się aby w ramach projektowanej ustawy upoważnić samorządy województw do przeprowadzania kontroli na miejscu w ramach działań delegowanych. Rozwiązanie takie zapewni realizację poszczególnych zadań w ramach delegowanych działań przez podmioty charakteryzujące się odpowiednim doświadczeniem, w tym zakresie oraz warunkami umożliwiającymi rzetelne wykonywanie powierzonych zadań.	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
24.	Art.7 ust.3	UM Woj.		Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
		Podlaskiego	z wykonywaniem kontroli na miejscu przez podmioty inne niż ARiMR. Jednocześnie Art. 51 dopuszcza taką możliwość wskazując możliwość delegowania kontroli na miejscu do jednostek organizacyjnych (nie określono czyich) w wypadku niektórych działań. Samorząd Województwa Podlaskiego wskazuje na brak uzasadnienia dla wyłączenia kontroli wniosków na miejscu dla jednostek wdrażających działania delegowane. Przeprowadzanie tego typu kontroli niesie za sobą konieczność przekazywania dokumentacji wniosku. Samorządy województw dysponują odpowiednim zasobem do przeprowadzania tego typu kontroli i doświadczenie wynikające z wdrażania innych programów. Wyłączenie samorządów z tych czynności jest zaskakujące, szczególnie w kontekście zapisów Art. 51, który umożliwia powierzenie przeprowadzania kontroli na miejscu jednostkom, które nigdy tego nie wykonywały i nie dają gwarancji właściwej jakości pomimo posiadania odpowiednich warunków technicznych, organizacyjnych i kadrowych.	W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
25.	Art.7 ust.3 pkt 3	UM Woj. Małopolskiego	Rozszerzenie liczby działań dla których podmiotem wdrażającym będzie samorząd województwa poprzez nadanie pkt 3 nowego brzmienia: „3) samorząd województwa - w przypadku działań, poddziałań o których mowa w art.5 ust.1, pkt.1, pkt.3, pkt.4 lit. c, pkt. 5, pkt.7, pkt.9, pkt.13, pkt.14.” Samorząd województwa wielokrotnie wnioskował o rozszerzenie katalogu działań, dla których winien pełnić rolę instytucji wdrażającej zgodnie z posiadanymi kompetencjami ustawowymi oraz jako podmiot odpowiedzialny za opracowanie oraz realizację strategii rozwoju dla całego regionu. W kontekście ww. postulatu należy zwrócić także uwagę na problemy, które wystąpiły w okresie programowania 2007 – 2013. ARiMR, np. miała olbrzymie trudności z obsługą wniosków związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Tylko do końca stycznia 2014 roku konieczne było zmniejszenie budżetu PROW 2007-2013 o kwotę 220 mln euro obejmującą wspieranie rozwoju małych firm na wsi i przesunięcie jej na inne działania (w tym wdrażane przez samorządy województw), w celu uniknięcia całkowitej utraty tych środków. Takie problemy związane z wdrażaniem projektów MSP nie występują w regionalnych programach operacyjnych. Zatem w pełni uzasadnione jest delegowanie zadań, które nie są	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie dotyczy przepisów projektowanej ustawy. Przepisy projektowanej ustawy nie określają katalogu działań i poddziałań, jakie mają być wdrażane w ramach PROW 2014-2020. Projektowana ustawa ma na celu, zgodnie z uzasadnieniem, zapewnienie podstaw prawnych dla wdrażania działań i poddziałań określonych w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 15 kwietnia 2014 r. projekcie PROW 2014-2020.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
26.	Art. 7 ust. 3 i 4	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	ukierunkowane w sposób bezpośredni na działalność rolniczą na poziom samorządów województw. W ramach zadań, które będą delegowane do podmiotów zewnętrznych należy uwzględnić przeprowadzanie kontroli na miejscu, z wyłączeniem typowania spraw do kontroli. Proponowane brzmienie: „Zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, egzekucji kwot pomocy pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz zadania.....” Mając na uwadze ograniczony czas na przygotowanie dokumentów programowych i aplikacyjnych oraz przygotowanie pracowników do obsługi działań nie jest wskazana zmiana podmiotu, który będzie odpowiedzialny za przeprowadzanie kontroli na miejscu. Dlatego też uwzględniono to zadanie jako delegowane do podmiotów zewnętrznych, a nie realizowane przez ARiMR. Robocze konsultacje z samorządami województw podkreślają słuszność tego podejścia.	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
27.	Art. 7 ust. 3, 5 i 6	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Doprecyzowanie zapisu w zakresie wskazanego aktu prawnego. W treści art. 7 ust. 3 projektu ustawy powołano się na lit. C załącznika do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr/... z dnia uzupełniającego rozporządzenie (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (D. Urz. UE L z, str.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr .../2014”. Proponujemy uzupełnić wykrópkowane miejsca podając numer i datę aktu prawnego oraz jego publikator. Ponadto należy uzupełnić przytoczony zapis o numer załącznika (załącznik I) i numer ustępu, w którym znajduje się lit. C (ust. 1). Powyższe uwagi odnoszą się odpowiednio do treści art. 7 ust. 5 i 6 projektu ustawy. Proponowane brzmienie: „(...) wykonują, jako zadania delegowane zgodnie z ust. 1 lit. C załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami,	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
28.	Art. 7 ust. 4	UM Woj. Małopolskiego	rozliczenia rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (D. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 907/2014”, następujące podmioty wdrażające (...).” Dopisanie do katalogu zadań delegowanych punktu dotyczącego przeprowadzania kontroli na miejscu. Zdaniem samorządu województwa wyłączenie kontroli na miejscu z zadań delegowanych nie ma uzasadnienia merytorycznego z punktu widzenia realizowania zadań delegowanych. Proces przyznawania środków programowych jest procesem wieloelementowym i ciągłym. Między wszystkimi elementami tego procesu, począwszy od złożenia wniosku o przyznanie pomocy a skończywszy na wypłacie środków, istnieje ścisła korelacja i wyłączenie jednego z tych elementów, jakim jest kontrola w miejscu, spowoduje zaburzenie prawidłowości realizacji zadań. Komórki organizacyjne samorządu województwa realizujące poszczególne zadania ściśle ze sobą współpracują, pracują na tych samych dokumentach (bez konieczności ich przekazywania strukturom zewnętrznym), wymieniają się informacjami o operacji na bieżąco bez konieczności fizycznego przesyłania dokumentów. Operacja, na którą beneficjent wnioskuję o przyznanie pomocy jest monitorowana od wpłynięcia pierwszego dokumentu, jakim jest wniosek o przyznanie pomocy. Kontrola realizacji operacji nie ogranicza się do fizycznej kontroli w miejscu, a rozpoczyna się faktycznie już na etapie wdrażania. Kontrolujący realizujący kontrolę w miejscu muszą się zapoznać z całą dokumentacją i korespondencją pomiędzy beneficjentem, a komórkami samorządu województwa. Kontrola na miejscu ma na celu stwierdzenie faktycznej realizacji operacji, uwzględniając wszystkie ustalenia i wprowadzone zmiany na wcześniejszych etapach. Przekazanie zadania kontroli na miejscu odrębnej jednostce administracyjnej spowodowałoby konieczność przekazywania całej dokumentacji powstałej na etapie wdrażania do jednostki kontrolującej. Stworzyłoby również konieczność wypracowania dodatkowego systemu komunikowania się komórek dwóch różnych instytucji. Ponadto pojawiłaby się konieczność przechowywania tych samych dokumentów w dwóch odrębnych jednostkach. Dla zachowania spójności pomiędzy przechowywaną dokumentacją należałoby jednocześnie wprowadzać wszystkie zmiany w dokumentacji w dwóch jednostkach. Mogłoby to prowadzić do konieczności dublowania struktur zachowania spójności dokumentów, jednolitości przechowywanych informacji, a także tożsamy reakcji i stanowisk w wyniku dodatkowych okoliczności	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MLB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			wynikłych w procesie realizacji operacji (np. zmiana statusu beneficjenta, zmiana kwalifikowalności części operacji, zmiana zestawienia rzeczowego itp.). Bez posiadania bieżącej wiedzy nt. realizacji operacji kontrole w miejscu są bezzasadne, a ich wyniki mogą odbiegać od wcześniejszych uzgodnień i nie uwzględniać wprowadzonych zmian na etapie wdrażania. Rozbieżności te wymagałyby dodatkowej korespondencji pomiędzy dwoma jednostkami, co zarówno zwiększyłoby koszty dla budżetu UE jak również wydłużyłoby czas procesu przyznawania pomocy oraz rozliczania wniosków o płatność. Efektem kontroli w miejscu jest raport z przeprowadzonej kontroli, zawierający ewentualne stwierdzone nieprawidłowości bądź uchybienia. Na podstawie wyników kontroli zespół odpowiedzialny za realizację płatności określa wysokość kwot nienależnie pobranych lub pobranych w nadmiernej wysokości. Pracownicy ww. zespołu przed zleceniem kontroli zapoznają się z całą dotychczasową dokumentacją projektu, wprowadzonymi zmianami na etapie wdrażania, zapoznają się z treścią umów z wykonawcami, określają sposób wynagrodzenia zawartych przez beneficjenta umów, określają elementy wrażliwe realizacji operacji. Tę wiedzę przekazują jednostce kontrolującej w formie konsultacji między komórkami. Na tej podstawie kontrolujący mogą określić planowany przebieg kontroli, zwrócić uwagę na elementy wrażliwe, odnieść się do ewentualnych rozbieżności pomiędzy dokumentacją złożoną w jednostce samorządu województwa a wykonaniem rzeczywistym. Dzięki współpracy pomiędzy własnymi komórkami samorząd województwa może skrócić czas kosztownych kontroli na miejscu, lepiej określić realizację operacji, szybko reagować na wszelkie zmiany stwierdzone na miejscu. Dzięki systemowi konsultacji pomiędzy własnymi komórkami zespół ds. płatności może precyzyjnie i szybko określić kwotę nienależnie pobranej pomocy lub pomocy pobranej w nadmiernej wysokości. Ma to istotny wpływ na racjonalne wydatkowanie środków pochodzących z budżetu UE. Ponownie pojawia się wniosek, iż poprzez wyłączenie kontroli na miejscu z zadań delegowanych samorządowi województwa będziemy mieli do czynienia z większym obciążeniem finansowym dla budżetu UE, wydłużeniem czasu realizacji działań. Rozdzielenie komórek realizujących zadania w zakresie kontroli i płatności ponownie spowoduje konieczność stworzenia sytemu komunikacji pomiędzy dwiema odrębnymi jednostkami administracyjnymi. Może to wpłynąć na powstanie	

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			niedoinformowania, rozbieżności w ocenie, brak uwzględniania dopuszczalnych zmian na etapie wdrażania. Sytuacje takie mogą obniżyć jakość wykonywania kontroli, a tym samym mogą mieć wpływ na nieprawidłowe wyliczenie ewentualnych kwot do zwrotu, co ponownie może wpłynąć na straty w budżecie UE. W odniesieniu do powyższego zasadnicze znaczenie ma fakt, iż stroną w umowie z beneficjentem jest samorząd województwa. Zatem ponosi odpowiedzialność cywilno-prawną względem beneficjenta w przypadku nieprawidłowego wyliczenia kwot do zwrotu. Przedmiotowy projekt ustawy nie przewiduje regulacji określających postępowania odwoławczego w zakresie błędnego wyliczenia kwot należnych do zwrotu, które zostały wyliczone na podstawie nieprawidłowych ustaleń pokontrolnych. Istnieje zatem możliwość ponoszenia odpowiedzialności przez samorząd województwa za błędy popełnione nie przez własne komórki organizacyjne, a wynikające z błędów popełnionych przez odrębną jednostkę administracyjną. W przypadku konieczności poniesienia przez samorząd województwa kosztów wynikających z uzasadnionych roszczeń beneficjenta, a wynikających z błędów popełnionych podczas czynności kontrolnych, samorząd województwa musiałby podjąć kroki celem egzekwowania ww. kwot od agencji płatniczej. Dotychczasowy system miał również wpływ na możliwość optymalnej i efektywnej koordynacji pracy wszystkich zespołów, co wpływało na obniżenie kosztów obsługi programów. Poprzez współpracę poszczególnych zespołów samorząd województwa mógł płynnie realizować zadania i odpowiednio wcześniej reagować w przypadku kumulacji kontroli w taki sposób, aby zwiększona ilość kontroli nie wpływała na opóźnienia pracy innych zespołów. Ma to istotne znaczenie dla realizacji zadań w terminach określonych procedurą. Terminowe i rzetelne wykonywanie tych zadań chroni budżet UE przed ewentualnymi stratami wynikającymi z roszczeń beneficjentów. Ma również wpływ na szybkie odzyskiwanie środków UE w przypadku stwierdzenia nienależnie pobranych kwot przez beneficjenta. Wydzielenie kontroli w miejscu z zadań delegowanych nieuchronnie wydłuży czas realizacji przyznawania pomocy, stworzy precedens dublowania przechowywanej dokumentacji, wymusi konieczność dodatkowych działań administracyjnych polegających na konieczności zwiększonej wymiany pism i przesyłu dokumentów, stworzy zagrożenie niedoinformowania poszczególnych komórek, zaburzy płynną ciągłość realizacji	

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			przynawania pomocy. Wszystkie te zagrożenia będą miały istotny wpływ na zwiększenie kosztów obsługi programu, a tym samym większe obciążenie dla budżetu UE. Zmniejszy się efektywność wydatkowania środków przy jednoczesnym obniżeniu skuteczności realizacji zadań. Ponownie należy zwrócić uwagę, iż zwiększenie ww. kosztów stoi w sprzeczności z treścią uzasadnienia do projektu przedmiotowej ustawy tj.: cyt.: „ Proponowana zmiana rozwiązań w omawianym zakresie, w stosunku do analogicznych rozwiązań obowiązujących w ramach PROW 2007-2013 podyktowana jest w szczególności koniecznością ograniczenia wydatków budżetu państwa (...)” Wydzielenie elementu jakim są kontrole w miejscu z procesu obsługi programu nie ma uzasadnienia merytorycznego, ponieważ wszystkie etapy stanowią jeden ciągły proces i wzajemnie się uzupełniają. Biorąc pod uwagę zapis uzasadnienia do projektu przedmiotowej ustawy cyt.: „ Projektowana ustawa nawiązywałaby w tym rozdziale również do konieczności współpracy instytucji zarządzającej, agencji płatniczej, podmiotów wdrażających, LGD oraz organów administracji rządowej i jednostek organizacyjnych podległych organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowanych, a także organów samorządu terytorialnego, przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy. Regulacja ta ma zapewnić właściwy przepływ informacji i dokumentów związanych z właściwym wdrażaniem programu” należy zauważyć, iż wprowadzone zmiany w zakresie wydzielienia kontroli z zadań delegowanych przez agencję płatniczą zaburzają ww. założenia poprzez konieczność rozbudowania systemu komunikacji, przesyłu dokumentów i przekazywania informacji pomiędzy dwiema jednostkami administracyjnymi. To samo potwierdza zapis art. 59 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) numer 1306/2013, który jednoznacznie określa kontrole na miejscu jako uzupełnienie całego systemu kontroli ustanowiony przez państwa członkowskie zgodnie z art. 58 ust 2 tego samego rozporządzenia. Obejmuje systematyczne kontrole administracyjne wszystkich wniosków o pomoc oraz wniosków o płatność. Rozporządzenie stanowi o jednolitości całego systemu, którego kontrole na miejscu są jedynie uzupełnieniem. Należy dodać, że dotychczasowa działalność samorządów województw w zakresie wdrażania oraz rozliczania projektów unijnych wypełniała zasadę efektywności, jaką przytoczono w uzasadnieniu do projektu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na	

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020. W treści uzasadnienia do ustawy zawarto ponadto zapis, iż zaproponowane rozwiązanie zapewnienia wdrożenia poszczególnych działań programu przez podmioty charakteryzujące się odpowiednim doświadczeniem w tym zakresie oraz warunkami umożliwiającymi rzetelne wykonywanie powierzonych zadań. Wyłączenie kontroli w miejscu z zadań delegowanych samorządowi województwa stoi w sprzeczności z powyższym zapisem, gdyż samorząd województwa podczas realizacji poprzednich programów stworzył wyspecjalizowane komórki kontrolne, które posiadają wieloletnie doświadczenie i wiedzę specjalistyczną niezbędne do przeprowadzania czynności kontrolnych realizowanych projektów. Jednocześnie kontrolerzy dysponują sprzętem i wyposażeniem niezbędnym do prowadzenia kontroli. Omawiany projekt ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 winien uwzględnić dotychczasowe dobre praktyki i rozwiązania systemowe, które sprawdziły się w poprzednich okresach programowania. Mając na uwadze powyższe, samorząd województwa wskazuje na konieczność zmiany zapisu ustawy w treści umożliwiającej oddelegowanie zadania realizacji kontroli w miejscu jako zadania delegowanego dla samorządów województw na dotychczasowych zasadach. Jednocześnie informuję, iż na spotkaniu w dniach 21-22 sierpnia 2014 roku przedstawiciele samorządów województwa z przedstawicielami Departamentu Działalności Delegowanych ARiMR (dalej DDD), zwrócono uwagę na zapis art. 7 dotyczący zakresu działań delegowanych, który w obecnym kształcie nie pozwala na możliwość delegowania kontroli w miejscu samorządom województwa. Podkreślił wagę tego zapisu i wskazał na konieczność zgłoszenia przez samorządy województw uwag w tym zakresie. Z informacji uzyskanych na spotkaniu wynikało, iż DDD występowało do MRiRW z sugestiami zmiany przedmiotowego zapisu, umożliwiając delegowanie kontroli w miejscu. Powyższe nie zostało uwzględnione w opiniowanym akcie prawnym.	
29.	Art. 7 ust. 4	UM Woj. Podkarpackiego		Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
				pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
30.	Art. 7 ust. 4	UM Woj. Pomorskiego	Dodanie pkt 6 w brzmieniu: „kontrole na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia Nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia w przypadku działań i poddziałań dla których podmiotami wdrażającymi są podmioty o których mowa w ust. 3 pkt 3 ustawy”	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPiS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPiS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPiS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPiS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających.
31.	Art. 7 ust. 4 pkt 2 lit. c	UM Woj. Śląskiego	Proponuje się zmianę przepisu jak poniżej (podkreślono wprowadzone zmiany): „c) przeprowadzanie kontroli administracyjnych (obejmujących przynajmniej jedną wizytację dla operacji inwestycyjnych), o których mowa w przepisach rozporządzenia 1306/2013 oraz przepisach wydanych w trybie tego	Uwaga uwzględniona. W proponowanych w ww. projekcie ustawy przepisach, w art. 7 ust. 4, określono katalog zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, delegowanych przez Agencję Płatniczą do podmiotów wdrażających. Z

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			rozporządzenia, wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność".	katalogu tego, zgodnie z dotychczas prezentowanym stanowiskiem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (kolejno w pismach: z dnia 28 maja 2013 r., znak: P-723-DPIS-071-5/WAiS/TW/13; z dnia 24 stycznia br., znak P-86-DPIS-WAiS-071-1/MŁB/14; z dnia 7 lutego 2014 r., znak P-138-DPIS-071-4/WAiS/TW/14), wyłączono kontrole na miejscu (patrz art. 7 ust. 3 ww. projektu ustawy), o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. W ostatnim stanowisku w tej sprawie, przedstawionym w piśmie znak P-1198-DPIS-071-29-WAiS/MBL/14 z dnia 17 września ARiMR zmieniła swoje stanowisko, wskazując na potrzebę delegowania kontroli na miejscu do podmiotów wdrażających. Uwaga nieuwzględniona na tym etapie. Prowadzone są jeszcze konsultacje z Komisją Europejską dotyczące systemu wdrażania przedmiotowych działań. Obecnie MRiRW oczekuje na odpowiedź Komisji Europejskiej na pismo z 24 października br., która będzie ostatecznie przesądzała o trybie wyboru beneficjentów tych działań. Stanowisko w sprawie uwzględnienia przedmiotowej uwagi jest uzależnione od odpowiedzi KE. Uwaga nieuwzględniona. Nie ma potrzeby określania w projektowanej ustawie wszystkich elementów, jakie powinny znaleźć się na poziomie regulacji umowy pomiędzy agencją płatniczą a podmiotami wdrażającymi. Art. 7 ust. 5 określa „w szczególności” elementy ww. umowy. Otwarty katalog tych elementów pozwala na uwzględnienie w umowie również tych elementów, które nie zostały wymienione w tym katalogu. Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami prawa Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem i za wdrażanie go w efektywny, skuteczny i prawidłowy sposób (w tym przepisy art. 66 rozporządzenia UE nr 1306/2013). W tym celu powinna mieć zapewnione odpowiedni zestaw narzędzi, umożliwiających jej należyte wykonywanie przypisanego jej obowiązku. MRiRW nie zna przypadków niekorzystnego wpływu na wdrażanie PROW 2007-2013 poleceń wydawanych przez instytucję zarządzającą tym programem. W świetle obowiązujących
32.	Art. 7 ust. 4 pkt 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Brak zapisów dotyczących przyznania pomocy w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2. Dodanie zapisów. Proponowane brzmienie: „Wybór beneficjenta w trybie przepisów o zamówieniach publicznych w przypadku działań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2.” Obecne regulacje ustawy przewidują jedynie przeprowadzanie przez agencję płatniczą kontroli wykonywania zadań objętych umową. Należy zapewnić agencji płatniczej, która pełni funkcję gwarancyjną sprawowanie nadzoru nad podmiotami wdrażającymi w zakresie wykonywania jej zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy oraz wskazać środki sprawowania tego nadzoru m.in. wydawanie wytycznych, poleceń, żądania wyjaśnień. W ramach elementów, które obejmuje umowa delegowania należy jednoznacznie wskazać, iż agencja płatnicza sprawuje nadzór nad podmiotami wdrażającymi w zakresie wykonywania jej zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy.	
33.	Art. 7 ust. 5 pkt 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Usunięcie z zapisu słów „i polecenia”, a zatem powołany zapis w efekcie będzie miał następujące brzmienie: „1) wydawać wiążące wytyczne; W okresie 2007-2013 stosowanie przez IZ PROW „polecenia” miało miejsce w bardzo ograniczonym zakresie. Polecenia IZ PROW wywierały niekorzystny wpływ na wdrażanie programu. Budzi wątpliwość legalność takiego zapisu w świetle obowiązku stosowania przepisów dotyczących PROW/EFROW oraz	
34.	Art. 8 ust. 2 pkt 1	UM Woj. Małopolskiego		

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			zatwierdzonych procedur.	przepisów prawa UE w zakresie PROW 2014-2020 brak jest również podstaw do twierdzenia o nielegalności krajowych przepisów stwarzających instytucji zarządzającej podstawy prawne należytego zarządzania programem.
35.	Art. 11 ust. 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W ramach badania ewaluacyjnego mogą być wykorzystane również dane gromadzone przez instytucje pośredniczące, w tym agencję płatniczą. W ramach podmiotów, które będą udostępniać dane niezbędne do wykonania ewaluacji należy dodać instytucję pośredniczącą.	Uwaga uwzględniona. Dane powinny być udostępniane podmiotowi wykonującemu ewaluację zarówno przez podmioty wdrażające jak i instytucje pośredniczące.
36.	Rozdział 3	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Brak zapisów dotyczących przyznania pomocy beneficjentom w ramach działań art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2. Zgodnie z tym, iż dla działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 – pomoc będzie przyznawana w oparciu o przeprowadzenie postępowania o zamówienie publiczne należy dodać stosowne zapisy w tym zakresie.	Uwaga nieuwzględniona na tym etapie. Prowadzone są jeszcze konsultacje z Komisją Europejską dotyczące systemu wdrażania przedmiotowych działań. Obecnie MRIRW oczekuje na odpowiedź Komisji Europejskiej na pismo z 24 października br., która będzie ostatecznie przesądzała o trybie wyboru beneficjentów tych działań. Stanowisko w sprawie uwzględnienia przedmiotowej uwagi jest uzależnione od odpowiedzi KE.
37.	Art. 13 ust. 2	UM Woj. Małopolskiego	Należy wprowadzić zapis, określający z jakim podmiotem będzie zawierana umowa przyznania pomocy.	Uwaga uwzględniona.
38.	Art. 14	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Popełnienie takiego przestępstwa nie powinno wykluczać podmiotu z dostępu do środków w ramach PROW 2014-2020. Rolnicy często nie mając pełnej wiedzy prawnej, mogą narazić się nieumyślnie na złamanie tego przepisu a tym samym pozbawić się możliwości korzystania ze środków Programu.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub art. 10, sąd może orzec zakaz dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do środków tych należą również środki na realizację Wspólnej Polityki Rolnej, w tym Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich. Konieczność wydania ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikała z unormowań zawartych w prawie unijnym. W dniu 18 czerwca 2009 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły dyrektywę 2009/52/WE przewidującą minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, s. 24-32). Przepisy projektowanej ustawy nie wprowadzają zatem żadnego dodatkowego kryterium kwalifikowalności a jedynie uwzględniają to, co wynika z implementującej ww. dyrektywę ustawy, uznanej za zgodną z prawem UE. Zakaz dostępu do środków programu oznacza bowiem, że beneficjentowi pomoc ta nie może zostać przyznana. Należy dodać, że zgodnie z oceną przewidywanych skutków (kosztów i korzyści) społeczno-gospodarczych ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
39.	Art. 14	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wykreślenie przepisu. Zakładając, że skutkiem tego przepisu jest ustanowienie dodatkowego, ramowego kryterium kwalifikowalności dla pomocy w ramach PROW 2014-2020, proponuje się odstąpienie od tej regulacji i ewentualnie uwzględnienie tej kwestii w rozporządzeniach wydawanych na podstawie tej ustawy dla poszczególnych działań w ramach Programu. Skoro ustawa z dnia 15 czerwca 2014 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom wdraża dyrektywę 2009/52/WE przewidującą minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24), to wydaje się niecelowe wprowadzanie zapisu art. 14 do ustawy, w kontekście uwag ARiMR o wprowadzeniu dodatkowego, ramowego kryterium kwalifikowalności nie stanowiącego wykonania warunku określonego w przepisach sektorowego prawodawstwa rolnego). Nie jest również jasne, w jakim trybie warunek taki powinien być weryfikowany przez agencję płatniczą.	podmiotów na które oddziaływać będzie ta ustawa zaliczono także podmioty przyznające pomoc publiczną - w zakresie weryfikacji beneficjentów i ewentualnego cofnięcia pomocy. Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub art. 10, sąd może orzec zakaz dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do środków tych należą również środki na realizację Wspólnej Polityki Rolnej, w tym Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich. Konieczność wydania ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikała z unormowań zawartych w prawie unijnym. W dniu 18 czerwca 2009 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły dyrektywę 2009/52/WE przewidującą minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, s. 24-32). Przepisy projektowanej ustawy nie wprowadzają zatem żadnego dodatkowego kryterium kwalifikowalności a jedynie uwzględniają to, co wynika z implementującej ww. dyrektywę ustawy, uznanej za zgodną z prawem UE. Zakaz dostępu do środków programu oznacza bowiem, że beneficjentowi pomoc ta nie może zostać przyznana. Należy dodać, że zgodnie z oceną przewidywanych skutków (kosztów i korzyści) społeczno-gospodarczych ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do podmiotów na które oddziaływać będzie ta ustawa zaliczono także podmioty przyznające pomoc publiczną - w zakresie weryfikacji beneficjentów i ewentualnego cofnięcia pomocy. Kwestie uzyskiwania informacji niezbędnych do ustalenia, czy podmiot nie podlega zakazowi dostępu do środków publicznych zostały uregulowane w ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestr Karnym, m.in. w art. 6 ust. 1 pkt 9. Uwaga uwzględniona.
40.	Art. 17	UM Woj. Małopolskiego	Należy uwzględnić zapisy dotyczące możliwości kontraktowania ponad limit analogiczne jak w art. 15 ust.2. Bezzasadnym wydaje się zapis wprowadzający możliwość kontraktowania ponad limit w ramach całego Programu, natomiast nie dopuszcza takiej możliwości w skali roku.	
41.	Art. 20 ust. 1	UM Woj. Podkarpackiego	Proponuje się usunąć ust. 1 lub zmodyfikować jego treść zastępując słowa „wskazanego w tym ogłoszeniu” na „dostępnych w ramach danego działania”.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
42.	Art. 20 ust. 1	UM Woj. Małopolskiego	Proponuje się wykreślenie zapisu. Określony limit dla danego naboru wniosków nie powinien być sztywny, przepis powinien wprowadzać możliwość elastycznego zwiększenia limitu na skutek powstania oszczędności /ocena WOPP, postępowanie przetargowe, korekty na WOP/.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
43.	Art. 21	UM Woj. Łódzkiego	Dopisanie wyrazu „co najmniej” po wyrażeniu „które uzyskały”, bowiem z obecnej treści nie wynika w sposób przejrzysty, co robić z projektami, które uzyskały np. maksymalną liczbę punktów.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
44.	Art. 21	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Prosimy o doprecyzowanie przepisu w zakresie przyznawania pomocy. Doprecyzowanie tego przepisu pozwoli na uniknięcie sytuacji, gdy wnioskodawca pomimo uzyskania minimalnej liczby punktów nie uzyska dofinansowania ze względu na ograniczony limit. Proponowane brzmienie: „Art. 21. W przypadku określenia kryteriów wyboru operacji pomoc jest przyznawana na operacje, które uzyskały minimalną liczbę punktów określoną w ogłoszeniu o naborze wniosków, w ramach tych kryteriów, przy uwzględnieniu przepisów określonych w art. 20. ”.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
45.	Art. 22	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Zapis ten wyklucza możliwość korzystania np. w ramach działania Modernizacja gospodarstw rolnych ze wsparcia w sytuacji złożenia jednego wniosku na kilka operacji, co jest obecnie często spotykane wśród realizowanych operacji. Konieczność realizacji tego w ramach różnych naborów, lub tym bardziej automatyczne odmówienie przyznania pomocy jest krzywdzące i powiększy tylko biurokrację w Agencji i ilość koniecznych do rozpatrzenia wniosków, a rolników narazi na dodatkowe koszty.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
46.	Art. 22 ust. 2	UM Woj. Mazowieckiego	Art. 22 ust. 2 powinien otrzymać następujące brzmienie: „2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań lub poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c, pkt 7 i 8 oraz pkt 14 lit. b i lit. c.”. W projektach współpracy należy umożliwić LGD złożenie więcej niż jednego projektu. Korzystnym rozwiązaniem jest nabór w trybie ciągłym, analogicznie do poprzedniego okresu programowania.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu. Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 24 pkt 2 lit. b, wniosek o przyznanie pomocy w poddziałaniu „wdrażanie projektów współpracy” jest składany w terminie określonym w przepisach dla tego poddziałania. W związku z powyższym nabór w tym działaniu ma charakter ciągły i nie ma ograniczeń co do liczby wniosków, które mogą złożyć LGD.
47.	Art. 24	UM Woj. Zachodniopomorskiego (również Związek Woj. RP)	Proponuje się zmienić na „wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie i miejscu...”.	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy art. 24 stanowią o działaniach/poddziałaniach, w których terminy na złożenie wniosku o przyznanie pomocy wskazane są w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Kwestie dotyczące trybu składania wniosków, w tym miejsca jego złożenia, określone będą w przepisach rozporządzenia dla działania/poddziałania,

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
48.	Art. 24	UM Woj. Opolskiego	<i>Wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy (...) – proponuje się dodać „i miejscu”.</i>	o czym stanowi art. 48 ust. 1 projektowanej ustawy. Uwaga nieuwzględniona. Przepisy art. 24 stanowi o działaniach/podziałaniach, w których terminy na złożenie wniosku o przyznanie pomocy wskazane są w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Kwestie dotyczące trybu składania wniosków, w tym miejsca jego złożenia, określone będą w przepisach rozporządzenia dla działania/poddziałania, o czym stanowi art. 48 ust. 1 projektowanej ustawy.
49.	Art. 24	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	ARiMR w drodze obwieszczenia miałyby informować o ustaleniu limitu finansowego na dany rok kalendarzowy, co byłoby jednoznaczne z uruchomieniem naboru w danym roku. Termin naboru wniosków zostałby określony w rozporządzeniu wykonawczym, wydanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w sprawie podziałania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8. Termin wskazany w rozporządzeniu powinien uwzględniać konieczność wykonania wizytacji przed wydaniem decyzji. Proponowane brzmienie: W art. 24 projektowanej ustawy dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu: „2. Wniosek o przyznanie pomocy w ramach podziałania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8, składa się: 1) w terminie określonym w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, a gdy przepisy te nie określają tego terminu – w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1; 2) w przypadku ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego działania”.	Uwaga uwzględniona. Jednocześnie zostanie doprecyzowane, że proponowany przez ARiMR przepis dotyczy wniosków o przyznanie pomocy w zakresie kosztów założenia zaś wszystkie wnioski o wypłatę premii będą składane w terminie jednolitym jak dla płatności bezpośrednich oraz płatności ONW i rolnośrodowiskowych zgodnie z art. 13 rozporządzenia 809/2014 r.
50.	Art. 25 ust. 1	UM Woj. Mazowieckiego	Art. 25 ust. 1 projektu proponujemy rozszerzyć o informację, iż w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 14 lit. b (realizacja operacji w ramach lokalnych strategii rozwoju), ogłoszenia o naborach podaje do publicznej wiadomości w prasie o zasięgu co najmniej obszaru LSR Lokalna Grupa Działania. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z art. 34 ust. 3 lit. d rozporządzenia 1303/2013, gdzie wskazano, iż do zadań lokalnych grup działania należy m.in. opracowanie i publikowanie naborów wniosków lub ciągłej procedury składania projektów, w tym określenie kryteriów wyboru.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu. Niezależnie od powyższego, przepisy art. 34 ust. 3 lit d rozporządzenia 1303/2013 obowiązują bezpośrednio, a więc w tym zakresie nie ma potrzeby zmiany projektowanych przepisów ustawy. Ponadto kwestie dotyczące zadań LDG związanych z ogłaszaniem naboru wniosków o przyznanie pomocy reguluje art. 18 ust. 1 pkt 2 projektowanej ustawy o RLKS.
51.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Mazowieckiego	Proponujemy usunięcie lub zmianę 90-dniowego terminu na podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków. Podany w ustawie termin oznacza, iż ogłoszenia powinny się ukazać co najmniej 3 miesiące przed rozpoczęciem naboru, co w	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			szczegółności w przypadku realizacji projektów w ramach LSR jest mało realne. Również w innych działaniach wydłuża to znacznie okres wdrażania projektów, a także zmniejsza elastyczność w przypadku ewentualnych przesunięć środków pomiędzy działaniami. Szczegółowa regulacja dotycząca liczby dni mogłaby się znaleźć na poziomie rozporządzeń wykonawczych.	
52.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Wielkopolskiego	Proponuje się skrócenie czasu związanego z podaniem do publicznej wiadomości informacji o naborze z 90 do 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków. Zmiana ta pozwoli szybciej reagować podmiotom wdrażającym w sytuacji konieczności ogłaszania naborów. Termin 90-dniowy w tym przypadku nie znajduje uzasadnienia.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
53.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Zachodniopomorskiego (również Związek Woj. RP)	Proponuje się skrócić termin podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy przed planowanym terminem rozpoczęcia naboru z 90 dni do 30 dni.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
54.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Małopolskiego	Proponuje się usunięcie zapisów określających termin ogłoszenia naboru przez agencję płatniczą/podmiot wdrażający. Przedmiotowe zapisy powinny zostać szczegółowo określone w ramach rozporządzeń do poszczególnych działań. Ponadto w przypadku niektórych działań w ramach PROW (np. działań LEADER) 90-dniowy termin wydaje się być zbyt długi.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
55.	Art. 25 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Skrócenie terminu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Podany w przepisie termin podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy co najmniej 90 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków, w opinii ARiMR, jest bardzo długi. Należy bowiem pamiętać, iż wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy wnioskodawca zobowiązany jest do przedłożenia aktualnych dokumentów. Zgodnie z dotychczas przyjętym i wpracowanym trybem postępowania, za dokumenty aktualne uznaje się dokumenty nie starsze niż jeden miesiąc liczony od dnia ich wystawienia. Tak więc opublikowanie ogłoszenia na trzy miesiące przed dniem rozpoczęcia naboru, nie spełni swojej roli, jaką jest wcześniejsze poinformowanie wnioskodawców w celu właściwego przygotowanie dokumentów (zawierających pełne dane oraz możliwe wszystkie załączniki), gdyż wnioskodawcy i tak kompletowanie dokumentów oraz wypełnianie wniosku o przyznanie pomocy pozostawią na ostatnie dni (tygodnie) przed	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			rozpoczęciem naboru. Ponadto w przypadku działań, w których zaistnieje pilna potrzeba przeprowadzenia naboru np. działania Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych, tak długi termin blokuje możliwość jego szybkiego uruchomienia przez Agencję. Dodatkowo, 90-dniowy termin będzie skutkował, trudnościami w jednoznacznym określaniu wartości limitu środków w ramach naboru, o którym mowa art. 25, ust. 3, pkt 3. Dlatego też, optymalnym terminem jest 30 dni przed planowanym terminem ogłoszenia naborów. Proponowane brzmienie: „Podmiot podający do publicznej wiadomości ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zamieszcza je co najmniej na swojej stronie internetowej, w prasie o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz w swojej siedzibie, nie później niż 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.”.	
56.	Art. 25 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uwaga redakcyjna. Usunąć zwrot „co najmniej”.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
57.	Art. 25 ust. 2	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Wnoskujemy o skrócenie minimalnego przedziału czasu pomiędzy ogłoszeniem terminu naboru wniosków a rozpoczęciem biegu terminu składania tych wniosków. Naszym zdaniem termin ten należałoby ustalić na 14 a najwyżej 30 dni. Ogłaszanie terminu z tak dużym wyprzedzeniem jest nieracjonalne a w przypadku ogłoszeń w prasie może mieć odwrotny od zamierzonego skutek (wnioskodawcy będą zapominać, że był ogłaszany nabór wniosków).	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
58.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Podkarpackiego	Wnoskujemy o skrócenie minimalnego przedziału czasu pomiędzy ogłoszeniem terminu naboru wniosków a rozpoczęciem biegu terminu składania tych wniosków. Naszym zdaniem termin ten należałoby ustalić na 14 a najwyżej 30 dni. Ogłaszanie terminu z tak dużym wyprzedzeniem jest nieracjonalne a w przypadku ogłoszeń w prasie może mieć odwrotny od zamierzonego skutek (wnioskodawcy będą zapominać, że był ogłaszany nabór).	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
59.	art. 25 ust. 2	UM Woj. Śląskiego	Zgodnie z art. 25 ust. 2 projektu ustawy podmiot podający do publicznej wiadomości ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zamieszcza je co najmniej na swojej stronie internetowej, w prasie o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz w swojej siedzibie, nie później niż 90 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			Taki przepis spowoduje duże kłopoty z możliwością szybkiego reagowania na zmieniające się warunki podczas realizacji Programu, proponujemy pozostawienie przepisu jaki obowiązywał w okresie 2007 - 2013, gdzie ogłoszenie o naborze podawało się na 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków. Proponuje się skrócić termin do 30 dni.	
60.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Opolskiego		Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
61.	Art. 25 ust. 2	UM Woj. Pomorskiego	Proponuje się skrócenie okresu pomiędzy podaniem do publicznej wiadomości informacji o naborze wniosków a terminem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków do maksymalnie 30 dni. Uzasadnienie: Proponowany termin jest zbyt długi i wpływać będzie demobilizująco na wnioskodawców, przez co może przynieść odwrotny do zamierzonego skutek.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
62.	Art. 25 ust. 3	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Naszym zdaniem przepis zawiera zbyt szczegółowe regulacje dotyczące treści ogłoszenia. Wydaje się, że niektóre informacje (wskazane w pkt. 1 lit. c, oraz pkt 2) nie muszą być podawane w ogłoszeniu prasowym (chodzi także o koszty). Można ograniczyć się do podania źródła szczegółowych informacji, np. adres strony www na której umieszczone są szczegółowe dane dotyczące ogłaszanego naboru wniosków.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
63.	Art. 25 ust. 3	UM Woj. Podlaskiego	Art. 25 ust 3 „Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zawiera w szczególności: 1) wskazanie: a) terminu składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach naboru., b) typów operacji podlegających wsparciu w ramach naboru, c) formy pomocy i maksymalnej wysokości pomocy, jaką można przyznać jednemu podmiotowi w ramach naboru, d) obowiązujących w ramach naboru warunków przyznania pomocy i kryteriów wyboru operacji oraz minimalnej liczby punktów w ramach tych kryteriów; 2) informację o wymaganych dokumentach, potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy oraz kryteriów wyboru operacji; 3) wskazanie wysokości limitu środków w ramach naboru; 4) informację o miejscu udostępnienia formularza wniosku o przyznanie pomocy, formularza wniosku o płatność oraz w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2, 3 lit. b, pkt 4, 5, 6 lit. d, pkt 7 i 13, formularza umowy o	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			<i>przyznanie pomocy.</i> " Według zapisów artykułu ogłoszenie zawiera bardzo dużo informacji i będzie obszerne, a co za tym idzie nieczytelne. Dodatkowo, konieczność określenia limitu środków w ramach naboru uniemożliwi sprawne wykorzystywanie środków, które mogą się uwolnić podczas trwającej procedury naboru lub oceny (np. oszczędności przetargowe). Zapis taki spowoduje konieczność odrzucania wniosków, które nie mieszczą się w limicie wskazanym w ogłoszeniu i zmuszenie wnioskodawców do ponownego składania wniosków w ramach kolejnego naboru. Ogłoszenie w dużej mierze będzie odzwierciedleniem zapisów aktów wykonawczych (pkt. 1 lit. b, c, d oraz pkt. 2.) W związku z powyższym proponujemy wykreślenie lit. d pkt. 1, pkt. 2, pkt. 3. W punkcie 4 informację o miejscu udostępniania proponujemy rozszerzyć o miejsce udostępniania: warunków przyznania pomocy; kryteriów wyboru operacji; minimalnej liczby punktów w ramach kryteriów; wymaganych dokumentów, potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy oraz kryteriów wyboru operacji. Proponuje się zmienić na „terminu i miejsca...”	
64.	Art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. a	UM Woj. Zachodniopomorskiego (również Związek Woj. RP)		Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
65.	Art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. a	UM Woj. Opolskiego	<i>Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zawiera w szczególności wskazanie terminu składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach naboru – proponuje się dodać „i miejsca”.</i>	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
66.	Art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. c	UM Woj. Zachodniopomorskiego (również Związek Woj. RP)	Proponuje się usunięcie całego zapisu, gdyż warunki te określać będzie właściwe dla działania rozporządzenie. Tym samym ogłoszenie o naborze nie będzie powieliło zapisów rozporządzenia.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
67.	Art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. c i pkt 2	UM Woj. Podkarpackiego	Przepis zawiera zbyt szczegółowe regulacje dotyczące treści ogłoszenia. Wydaje się, że niektóre informacje (wskazane w pkt 1 lit. c oraz pkt 2) nie muszą być podawane w ogłoszeniu prasowym (chodzi także o koszty). Można ograniczyć się do podania źródła szczegółowych informacji, np. adres strony www, na której umieszczone są szczegółowe dane dotyczące ogłaszanego naboru wniosków.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
68.	Art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. d	UM Woj. Zachodniopomorskiego	Proponuje się usunięcie zapisu „obowiązujących w ramach naboru warunków przyznania pomocy”, gdyż będą one określone we	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
		kiego (również Związek Woj. RP)	właściwym rozporządzeniu. Tym samym ogłoszenie o naborze nie będzie powieliło zapisów rozporządzenia.	
69.	Art. 25 ust. 3 pkt 2	UM Woj. Zachodniopomorskiego (również Związek Woj. RP)	Proponuje się, aby usunąć frazę: informacje o dokumentach potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy. Wraz z ogłoszeniem o naborze są udostępniane formularze wniosków o przyznanie pomocy zawierające wykaz wymaganych dokumentów. W związku z powyższym uniknie się powielania informacji – tym bardziej, iż w niektórych przypadkach różne dokumenty mogą obowiązywać różnych wnioskodawców realizujących różne zakresy operacji.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
70.	Art. 25 ust. 3 pkt 3	UM Woj. Łódzkiego	Art. 17. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 16, wysokość limitów środków, pomoc jest przyznawana do równowartości w złotych wysokości tych limitów, art. 20 pkt 1. Pomoc jest przyznana do wysokości limitu środków wskazanego w tym ogłoszeniu, art. 25 ust. 3 pkt 3 ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy zawiera w szczególności (...) wskazanie wysokości limitów środków w ramach operacji. Istnieje prawdopodobieństwo, że w momencie podpisywania umów limit wolnych środków będzie inny niż w ogłoszeniu (zmiana kursu, nieuwzględnienie oszczędności po aneksach). W związku z powyższym mogą wystąpić 2 sytuacje: – nie będzie możliwości podpisania więcej umów ponad wskazany w ogłoszeniu limit (mimo iż będą wolne środki) – nie będzie możliwości dotrzymania warunków zawartych w ogłoszeniu, bo limit wolnych środków w momencie podpisywania umów będzie niższy (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia tej sytuacji). Uwaga: wykreślenie z projektu pkt art. 25, ust. 3 pkt 3.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
71.	Art. 25 ust. 3 pkt 3	UM Woj. Śląskiego	Wskazanie w ogłoszeniu na sztywno dostępnego limitu środków spowoduje komplikacje w sytuacji ogłaszania kolejnego naboru gdy w wyniku oceny zamówień publicznych powstaną oszczędności po przetargowe, co spowoduje, że wysokość środków podana w ramach ogłoszenia się zwiększy. Proponujemy wykreślić ten punkt albo dopisać, że ten punkt nie ma zastosowania do działań wdrażanych przez Samorząd Województwa.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
72.	Art. 25 ust. 3 pkt 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji	Prosimy o usunięcie: „formularza wniosku o płatność oraz w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2, 3 lit. b, pkt 4, 5, 6 lit. d, pkt 7 i 13, formularza umowy o przyznanie	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
		Rolnictwa	pomocy”. Formularz wniosku o płatność oraz formularz umowy nie są niezbędne do zapoznania przez potencjalnego wnioskodawcę, co nie zmienia faktu, że formularze takie będą zamieszczone na stronie internetowej ARiMR. Proponowane brzmienie: „informację o miejscu udostępnienia formularza wniosku o przyznanie pomocy.”.	
73.	Art. 27 ust. 2 pkt 1, 2 i 3	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Doprecyzowanie zapisu w zakresie wskazanych w przepisie działań i poddziałań. W art. 27 ust. 2 pkt 1 i 2 projektu ustawy po wyrazie „działań” proponujemy dopisanie wyrażenia „i poddziałań”. W art. 27 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy wyraz „działania” proponujemy zastąpić wyrazem „poddziałania”. Proponowane brzmienie: „1) dyrektor oddziału regionalnego Agencji – w przypadku działań i poddziałań (...); 2) kierownik biura powiatowego Agencji – w przypadku działań i poddziałań (...); 3) dyrektor oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego – w przypadku poddziałania (...).”.	Uwaga uwzględniona.
74.	Art. 28 ust. 4	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Podmioty, w tym rolnicy ubiegający się o środki z Programu mają zazwyczaj 14 do 30 dni na odwołanie od decyzji, zatem dla czego ich odwołania mają być rozpatrywane w terminie 2 miesięcy. Jest to w mojej ocenie okres zbyt długi. Projektodawca wykorzystując obecne doświadczenie instytucji wdrażającej już na etapie tworzenia przepisów proponuje, aby termin odwoławczy wynosił dwa miesiące, a nie jak w przypadku regulacji wynikających z przepisów kodeksu cywilnego – 30 dni, co zmniejszy wg niego koszty prowadzonych postępowań w zakresie informowania stron o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy. Powyższa regulacja może spowodować brak zadowolenia wszystkich stron postępowania, pomimo że organ wg obowiązujących przepisów dysponował możliwością jego przedłużenia, co też czynił. Ponadto, wprowadzono niniejszym dokumentem regulacje umożliwiające ARiMR podejmowanie w jednej decyzji kilku rozstrzygnięć, co nie jest dobrym rozwiązaniem.	Uwaga nieuwzględniona. Proponowane rozwiązanie wzorowane jest na regulacji funkcjonującej obecnie w ramach PROW 2007-2013. Ratio legis proponowanej regulacji jest zaś zapewnienie wnioskodawcy (uwzględniającego indywidualny charakter każdej ze spraw) rozpatrywania odwołań od decyzji kierowników biur powiatowych ARiMR. Bardzo duża liczba, a częstokroć również zawły charakter spraw rozpatrywanych przez dyrektorów oddziałów regionalnych ARiMR, działających jako organy odwoławcze w wielu przypadkach uniemożliwiłaby rozpoznanie ich z zachowaniem 30-dniowego terminu bez uszczerbku dla jakości merytorycznej wydawanych orzeczeń. W konsekwencji dyrektorzy oddziałów regionalnych ARiMR zmuszeni byłiby do przedłużenia terminów załatwiania spraw. Skrócenie tego terminu niosłoby zatem ze sobą ryzyko powstania fikcji prawnej, w której w przeważającej większości przypadków wnoszone odwołania nie byłyby rozpatrywane w terminie przewidzianym w KPA. Organy odwoławcze po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego i wyjaśnieniu sprawy, mają obowiązek ocenić cały zgromadzony materiał dowodowy oraz podjąć stosowne rozstrzygnięcia przy zastosowaniu odpowiednich przepisów prawa i z poszanowaniem zasad KPA. Okres 30 dni na rozpatrzenie odwołań (przy tak ogromnej skali decyzji) mógłby spowodować przeprowadzanie przez organy II instancji „powierzchownych” postępowań dowodowych w celu przyspieszenia ich i wydawania stosownych rozstrzygnięć.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
75.	Art. 28 ust. 4 (nowy ustęp)	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Po art. 28 ust. 4 proponuje się dodanie nowego przepisu dotyczącego ograniczenia na wniosek strony składania wniosków w zakresie trybów nadzwyczajnych tj. stwierdzenia nieważności decyzji, zmiany lub uchYLENIA decyzji, oraz wznowienia postępowania. Proponowany przepis ograniczałby termin na wystąpienie przez stronę z wnioskiem o stwierdzenie nieważności, zmianę lub uchYLENIE decyzji administracyjnej, oraz wznowienie postępowanie (poza przesłankami, o których mowa w art. 145 § 1 pkt 1 i 2 do jednego roku od dnia jej doręczenia. Proponowana zmiana pozwoli ograniczyć koszty postępowania administracyjnych prowadzonych przez Agencję na wniosek, którego podstawę nie stanowi dążenie beneficjenta do wyeliminowania z obrotu prawnego wadliwej decyzji administracyjnej, a jedynie samo niekorzystne rozstrzygnięcie sprawy dla wnioskodawcy. Proponowana zmiana nie ograniczy kodeksowych praw beneficjentów, ponieważ okres jednego roku na złożenie wniosku w trybach nadzwyczajnych od dnia, w którym decyzja w sprawie stała się ostateczna należy uznać za wystarczający dla realizacji prawa beneficjentów. Proponowane brzmienie: „5. Na wniosek strony, wznowienie postępowania, stwierdzenie nieważności, uchYLENIE lub zmiana decyzji w sprawie przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8 i 10–12, może nastąpić, jeżeli wniosek obejmujący to żądanie został złożony przed upływem roku od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna. 6. Ustępu 5 nie stosuje się w odniesieniu do przypadków, o których mowa w art. 145 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.”.	Postępowanie takie również mogłoby skutkować negatywnymi rozstrzygnięciami dla beneficjentów. Poza tym skrócenie ww. terminu utrudniałoby ocenę poprawności złożonych odwołań, a w konsekwencji sprzyjało powstawaniu nieprawidłowości polegających na przyznawaniu płatności nienależnych, bądź też odmowie przyznania płatności pomimo spełnienia przepisanych warunków. Uwaga nieuwzględniona. Brak jest podstaw do dodania do art. 28 ustawy ust. 5 w brzmieniu proponowanym przez ARiMR. Z dotychczasowej praktyki orzeczniczej MRiRW nie wynika bowiem, by składane dotychczas przez beneficjentów PROW wnioski o wszczęcie postępowań administracyjnych w trybach nadzorczych (nieważnościowym i wznowieniowym) miały charakter masowy. W przypadku zaś podmiotów, które nadużywają przysługujących im praw podmiotowych dominują wnioski o wzruszenie postanowień o odmowie wszczęcia postępowań nadzwyczajnych. Proponowane rozwiązanie spowodowałoby zaś, że w przypadku złożenia wniosku o wszczęcie postępowania nadzwyczajnego po upływie rocznego terminu od dnia, w którym decyzja w przedmiocie przyznania płatności stała się ostateczna, właściwy organ ARiMR i tak zobligowany byłby do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia tego postępowania. W konsekwencji proponowane rozwiązanie w ocenie DPB nie wpływa na spadek liczby spraw w trybach nadzwyczajnych, ale ogranicza w stopniu znaczącym bardzo ważne uprawnienia beneficjentów przewidziane w kpa.
76.	Art. 28 ust. 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uwaga redakcyjna (literówka). W art. 28 ust. 5 projektu ustawy wyraz „administracyjnej” należy zastąpić wyrazem „administracyjną”.	Uwaga uwzględniona.
77.	Art. 32	Krajowa Rada Izb	Okres na wydanie decyzji należało by zmienić, rolnik ma spełniać	Uwaga nieuwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
		Rolniczych	wymogi przez cały rok kalendarzowy (od 1.01 do 31.12) zatem do 31 stycznia a maksymalnie do końca lutego w sytuacjach gdzie nie toczy się żadne postępowanie odwoławcze czy też administracyjne decyzje dla producentów rolnych powinny zostać wydane by nie wydłużać okresu do wypłaty środków.	Proponowane rozwiązanie ma na celu umożliwienie organom ARiMR dokonywanie kontroli administracyjnej wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8 oraz 10-12 ustawy. Skrócenie ww. terminu utrudniałoby ocenę poprawności złożonych wniosków, a w konsekwencji sprzyjało powstawaniu nieprawidłowości polegających na przyznawaniu płatności nienależnych, bądź też odmowie przyznania płatności pomimo spełnienia przepisanych warunków. Za racjonalny argument za skróceniem terminu kontroli administracyjnej wniosku, wbrew stanowisku Krajowej Rady Izby Rolniczych, nie może zaś uchodzić, że producent rolny w roku poprzedzającym wydanie decyzji spełniał ustawowe warunki dla jej przyznania. Biorąc pod uwagę powyższe brak jest podstaw do uwzględnienia uwagi.
78.	Art. 32	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się usunąć z art. 32 działanie określone w art. 5 ust. 1 pkt 8 – Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych oraz wprowadzić w ramach tego samego poddziałania decyzję o wypłacie pomocy. W harmonogramie obsługi wniosków omawianym w MRiRW, ustalono tryb składania wniosków, zalesiania oraz wydawania decyzji. Zalesienia będą realizowane w roku n jesienią oraz w roku n+1 w terminie wiosennym. Po wykonanym zalesieniu Agencja przeprowadza wizytację operacji. Po uwzględnieniu wyników wizytacji jest wydawana decyzja. Dotrzymanie terminu 1 marca na wydanie decyzji o przyznanie pomocy nie będzie możliwe. Proponowane brzmienie: „Decyzja administracyjna w sprawie przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 10–12, jest wydawana w terminie do dnia 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej pomocy.”.	Uwaga uwzględniona. Zakres uwagi był przedmiotem uzgodnień podczas roboczego spotkania (w dniu 12 sierpnia br.) pomiędzy MRiRW a ARiMR poświęconego omówieniu najbardziej istotnych kwestii związanych z planowanym wdrożeniem działania „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” w ramach PROW 2014-2020.
79.	Art. 33	Krajowa Rada Izby Rolniczych	Brak decyzji nie jest dobrym rozwiązaniem, a okres na odwołanie jest zdecydowanie zbyt krótki, rolnicy często zajęci pracą przez 14 dni nie sprawdzają stanu swego konta.	Uwaga nieuwzględniona. Analogiczny przepis obowiązuje w obecnej ustawie o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Również w obecnie projektowanej nowej ustawie o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego także znajduje się propozycja takiego przepisu. Zgodnie z art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności pojedynczy wniosek o przyznanie obejmuje co najmniej wniosek o płatności bezpośrednie, o którym mowa w art. 72 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
				1306/2013, w odniesieniu do systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej i innych systemów pomocy obszarowej. Działanie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8 przedmiotowego projektu ustawy, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz działania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 10–12 przedmiotowego projektu ustawy, stanowią płatności o charakterze pomocy obszarowej, o której mowa w ww. przepisie rozporządzenia nr 640/2014. Mając na uwadze powyższe postępowania w sprawie przyznania pomocy w ramach ww. działań i w ramach systemów płatności bezpośrednich powinny być określone w sposób jednolity. Należy przy tym zwrócić uwagę iż nawet z treści projektowanej ustawy wynika, że sprawy o przyznanie pomocy, w ramach ww. działań, temu samemu podmiotowi za ten sam rok mogą być rozstrzygnięte w jednej decyzji administracyjnej, a gdy podmiot ten ubiega się również o przyznanie płatności, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1307/2013”, decyzja ta może obejmować również rozstrzygnięcia w sprawach tych płatności.
80.	Art. 34 ust. 3 pkt 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 34 ust. 3 pkt 1 projektu ustawy aktualizacji wymaga publikator ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Proponowane brzmienie: „1) sporządza się (...) na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114);”.	Uwaga uwzględniona.
81.	Art. 35 ust. 3	UM Woj. Małopolskiego	Obejme brzmienie przepisu w projekcie ustawy to: „3. W przypadku operacji realizowanych w ramach działania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7, właściwość miejscową organu ustala się według miejsca realizacji operacji” Pojawia się wątpliwość jaka jest właściwość miejscowa organu dla pozostałych operacji, o których mowa w: - art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c /scalanie gruntów/ - art. 5 ust. 1 pkt 14 /LEADER/ (w ramach działań/poddziałań wdrażanych przez samorządy województw);	Wyjaśnienie. Zgodnie z treścią ust. 2 tego samego artykułu wyrażnie zostało określone, że do postępowań w sprawach o przyznanie pomocy na podstawie umowy prowadzonych przez agencję płatniczą i podmioty wdrażające nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem m.in. przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
82.	Art. 36 ust. 2	UM Woj. Łódzkiego	W art. 36 ust. 2 projektu przewidziano, iż na informację o odmowie przyznania pomocy przystępuje skarga do sądu administracyjnego. Nie wskazano jednak, na jakich zasadach i z jakich środków finansowych zostanie wypłacona pomoc, gdy na skutek takiej skargi pomoc zostanie ostatecznie przyznana. Wydaje się, że konieczne jest uregulowanie w ustawie expressis verbis, że pomoc jest wówczas wypłacana ze środków pozostałych w ramach limitów, o których mowa w art. 15-17 projektu. Nadto konieczna jest regulacja dotycząca przypadku, gdy limity te zostaną wykorzystane przed ostatecznym rozstrzygnięciem w przedmiocie przyznania pomocy. Ustawa powinna wyraźnie wskazywać, że w takim przypadku pomoc jest wypłacana ze środków Skarbu Państwa.	Uwaga nieuwzględniona. W przypadku gdy podmiot wdrażający popełnił błąd polegający na odmowie przyznania pomocy beneficjentowi, któremu ta pomoc powinna zostać przyznana, co wynika z postanowienia sądu, oczywiście jest, że pomoc tę przyznaje się ze środków programu, jeśli tylko są one dostępne. W związku z powyższym nie ma potrzeby zamieszczania w projektowanej ustawie regulacji w tym zakresie. Należy podkreślić, że podmioty, którym zostały delegowane zadania dotyczące wdrażania PROW 2014-2020 powinny wykonywać swoje zadania zgodnie z przepisami prawa i ponosić odpowiedzialność za popełnione przez siebie błędy. Takie samo rozwiązanie funkcjonuje w PROW 2007-2013. Również w odniesieniu do programów, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, założono, że instytucja, która dopuściła się uchybień jest obowiązana do zapewnienia środków na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi (...). Jednocześnie np. ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w art. 2 ust. 3 stanowi, że Agencja nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa, a Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania Agencji. Brak jest uzasadnienia dla przyjęcia założenia o ponoszeniu odpowiedzialności przez Skarb Państwa za błędy popełnione przez podmiot wdrażający.
83.	Art. 36 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Dodanie/zmiana zapisów. Doprecyzowanie zapisów w ramach działań art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku art. 179-182 ustawy Pzp.	Uwaga nieuwzględniona. Prowadzone są jeszcze konsultacje z Komisją Europejską dotyczące systemu wdrażania przedmiotowych działań. Obecnie MRiRW oczekuje na odpowiedź Komisji Europejskiej na pismo z 24 października br., która będzie ostatecznie przesądzała o trybie wyboru beneficjentów tych działań. Stanowisko w sprawie uwzględnienia przedmiotowej uwagi jest uzależnione od odpowiedzi KE.
84.	Art. 37 ust. 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uszczegółowienie zapisów. Zapisy umowy przyznania pomocy będą opierały się na przepisach aktów prawnych. Oznacza to, że w przypadku celów operacji oraz wskaźników, które nie zostały określone w Projekcie PROW 2014-2020, należy określić je na poziomie legislacji krajowej (np. rozporządzeń). Proponowane brzmienie: Art. 37. ust. 1. Umowa o przyznanie pomocy określa prawa i obowiązki Stron związane z realizacją operacji, w szczególności: 1) oznaczenie przedmiotu i stron umowy, podstawę udzielenia pomocy; 2) określenie warunków, terminu i miejsca realizacji operacji; 3) określenie celu operacji oraz wskaźników i terminów jego	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma potrzeby określania w projektowanej ustawie wszystkich elementów, jakie powinny znaleźć się na poziomie regulacji umowy po przyznaniu pomocy. Art. 37 ust. 1 określa „w szczególności” elementy ww. umowy. Otwarty katalog tych elementów pozwala na uwzględnienie w umowie również tych elementów, które nie zostały wymienione w tym katalogu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			osiągnięcia; 3a) minister do spraw rozwoju wsi w drodze rozporządzenia, określi cele operacji możliwe do wyboru w ramach działania oraz wskaźniki osiągnięcia tych celów w odniesieniu do każdego z działań wymienionych w art. 5 ust. 1 4) określenie wysokości pomocy; 5) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy; 6) zobowiązanie do poddania się kontroli przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą, jednostkę certyfikującą, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów; 7) określenie warunków zmiany, rozwiązania i wypowiedzenia umowy; 8) określenie warunków, wysokości i form stosowanych kar administracyjnych wynikających z przepisów Unii Europejskiej, o których mowa w art. 1 pkt 1; 9) określenie warunków i sposobu zwrotu środków finansowych z tytułu pomocy, w przypadku gdy pomoc jest wypłacona lub nienależnie w nadmiernej wysokości lub gdy nastąpiło naruszenie warunków umowy; 10) formy zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań i utrzymania operacji przez beneficjenta.	
85.	Art. 37 ust. 1 pkt 6	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Dodanie w proponowanym brzmieniu odniesienia do audytu w zakresie zobowiązań umownych beneficjenta. W świetle obecnie obowiązujących uregulowań umownych, jak również praktyki wynikającej z dotychczas prowadzonych audytów, zasadnym jest doprecyzowanie zapisu w zakresie zobowiązania beneficjentów do umożliwienia przeprowadzenia czynności audytowych związanych z realizacją operacji i wykonywaniem obowiązków po jej zakończeniu. Proponowane brzmienie: „Art. 37. 1. Umowa o przyznanie pomocy zawiera w szczególności: (...) 6) zobowiązanie do poddania się audytowi i kontroli przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą, jednostkę	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma potrzeby określania w projektowanej ustawie wszystkich elementów, jakie powinny znaleźć się na poziomie regulacji umowy po przyznaniu pomocy. Art. 37 ust. 1 określa „w szczególności” elementy ww. umowy. Otwarty katalog tych elementów pozwala na uwzględnienie w umowie również tych elementów, które nie zostały wymienione w tym katalogu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			certyfikującą, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia audytów i kontroli na podstawie odrębnych przepisów.”.	
86.	Art. 38	UM Woj. Łódzkiego	W art. 38 projektu warto umieścić zapis dotyczący tego, czy i ewentualnie jakie będą skutki prawne nie zawarcia umowy na formularzu, o którym mowa w tym przepisie oraz jakie będą skutki umieszczenia w umowie zapisów niezgodnych z tym formularzem.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana ustawa już zawiera regulacje dotyczące skutków zawarcia umowy na formularzu innym niż wymagany oraz zawarcie w niej niedopuszczalnych postanowień. Zgodnie z art. 37 ust. 2 projektowanej ustawy umowa jest nieważna w przypadkach określonych w Kodeksie cywilnym lub w przypadku, gdy sprzeciwia się przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz przepisom wydanym na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy.
87.	Art. 38 ust. 1 pkt 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponujemy dodanie treści „i pomocy technicznej”. Ponieważ w art. 44 uregulowano kto jest autorem formularzy wniosków dla pomocy technicznej, zasadne jest, aby również doprecyzować przepisy w stosunku do formularza umowy. Proponowane brzmienie: „1) agencję płatniczą - w przypadku działań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit a i b, pkt 5 oraz 6 lit. d i pomocy technicznej.”.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z art. 42 ust. 2 projektowanej ustawy, do przyznawania i wypłaty pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania i wypłaty pomocy na podstawie umowy, z wyjątkiem art. 39. Zatem art. 38 stosuje się odpowiednio do pomocy technicznej.
88.	Rozdział 4	UM Woj. Łódzkiego	Rozdział 4 projektu zawiera regulacje dotyczące wypłaty pomocy. Poza art. 39 mają one charakter formalny. Właściwym byłoby wskazanie w przepisie o randze ustawowej materialnych przesłanek do wypłaty pomocy (wspólnych) dla działań, w których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami art. 48 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy szczegółowe warunki i tryb wypłaty pomocy, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o przyznanie pomocy – w przypadku działań poddziałań, w ramach których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy, określone zostaną w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Ponadto projektowany art. 37 ust. 1 pkt 5 stanowi, że umowa o przyznanie pomocy zawiera w szczególności określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy. Określenie w projektowanej ustawie przesłanek do wypłaty pomocy uczyniłoby zbędnym zawieranie z beneficjentem umowy o przyznanie pomocy.
89.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Łódzkiego	Art. 39 ust. 1 mówi, że wydatki poniesione przez beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji. Proponuję: uzupełnienie zapisu o dopuszczenie możliwości refundacji kosztów poniesionych przed zawarciem umowy po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
90.	Art.39 ust.1	UM Woj. Małopolskiego	Obecne brzmienie projektu przepisu to: „Art.39. 1. Wydatki poniesione przez beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji.” Proponuje się zmianę brzmienia przepisu na:	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			„Art.39. 1. Wydatki poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji.” Brak jest uzasadnienia dla tak restrykcyjnego podejścia. Ponadto proponowane rozwiązanie może mieć korzystny wpływ na tempo wdrażania programu, bowiem część wnioskodawców może podjąć się realizacji zadań na własne ryzyko jeszcze przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy, przez co wcześniej uzyskany zostanie efekt rzeczowy oraz możliwe będzie wcześniejsze uruchomienie płatności ze środków unijnych. Powyższe ma odzwierciedlenie w zapisach art. 60 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 „z wyjątkiem kosztów ogólnych określonych w art. 45 ust. 2 lit. c) w przypadku operacji inwestycyjnych w ramach działań objętych zakresem art. 42 TFUE, za wydatki kwalifikowalne uważa się tylko wydatki poniesione po przedłożeniu wniosku właściwemu organowi”.	
91.	Art. 39 ust. 1	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Niepokój u przyszłych Wnioskodawców może wywołać zapis art. 39 projektu ustawy, w którym ustawodawca jednoznacznie wskazał, że wydatki poniesione przez beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowanymi i nie podlegają refundacji. W praktyce oznacza to, stan zawieszenia realizacji planów inwestycyjnych wnioskodawców do czasu zakończenia przez instytucję pośredniczącą obsługi sprawy, trwający obecnie w niektórych sprawach nawet ponad rok. Powyższa regulacja może w przyszłości spowodować niezadowolenie wśród Wnioskodawców, ale to będzie uzależnione od okresu jaki Agencja będzie potrzebowała na obsługę procedowanych spraw. Obecnie z chwilą złożenia wniosku dokonane wydatki są kwalifikowalne w przypadku podpisania umowy. Dlatego też, należy wprowadzić taką możliwość ze względu również, że czas od złożenia do rozpatrzenia wniosku jest bardzo długi.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
92.	Art. 39 ust. 1	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Proponuje się zmianę przepisu. Zamiast aktualnego brzmienia: „wydatki poniesione przez beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji” wprowadzić przepis w brzmieniu: „wydatki	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji". Zbyt późne kwalifikowanie wydatków utrudnia płynną realizację zadań i może skutkować problemami z wykorzystaniem środków, zwłaszcza pod koniec perspektywy finansowej.	
93.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Podkarpackiego	Proponuje się zmianę przepisu . Zamiast aktualnego brzmienia: „wydatki poniesione przez beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji” wprowadzić przepis w brzmieniu „wydatki poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji” oraz dodanie ust. 3. Wydatki poniesione przez beneficjenta po złożeniu WOPP, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie uznaje się za kwalifikowalne w momencie podpisania tej umowy”. Zbyt późne kwalifikowanie wydatków utrudnia płynną realizację zadań i może skutkować problemami z wykorzystaniem środków, zwłaszcza pod koniec perspektywy finansowej.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
94.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Lubuskiego	Wniosek o wprowadzenie zmiany art. 39 ust. 1: „Wydatki poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji. W przypadku przyznania pomocy do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty kwalifikowalne poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy.”.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
95.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Pomorskiego	Proponuje się zmianę zapisu w sposób wskazujący kwalifikowalność wydatków od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Uzasadnienie: Proponowany zapis jest zbyt restrykcyjny i może znacznie opóźnić faktyczną absorpcję środków.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
96.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Śląskiego	Zgodnie z art. 39 ust. 1 projektu ustawy wydatki poniesione przez Beneficjenta przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji. Przepis w tej formie spowoduje znaczne opóźnienia w realizacji operacji. Wnioskodawcy niejednokrotnie składając wniossek rozpoczynają realizację operacji, nie czekając na podpisanie umowy. Proponujemy aby zapisać, że koszty mogą być ponoszone po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy - z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy nie dojdzie do podpisania umowy to nie mogą żądać zwrotu poniesionych kosztów.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
97.	Art. 39 ust. 1	UM Woj. Podlaskiego	Art. 39 ust. 1 „Wydutki poniesione przez beneficjentów przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy nie są wydatkami kwalifikowalnymi i nie podlegają refundacji.” Zdaniem samorządu kwalifikowalność kosztów powinna być co najmniej od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy- tak jak to miało miejsce w PRO W na lata 2007-2013. Nie ma uzasadnienia zapis, że kwalifikowalność powinna być od dnia podpisania umowy spowodowałoby to tylko wydłużenie czasu realizacji inwestycji Termin kwalifikowalności kosztów powinien zaczynać bieg znacznie wcześniej, tj. koszty poniesione w całym okresie objętym programem powinny być kwalifikowalne, a w szczególności koszty poniesione po złożeniu wniosku o dofinansowanie powinny być traktowane jako kwalifikowalne.	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
98.	Art. 39	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć LEADER	Proponuje się zmianę spójnika „i” na „lub”, aby w przypadku zalesianie gruntów innych niż rolne, w przypadku sukcesji naturalnej 100%, nie przyznawać pomocy z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013. W przypadku gdy sukcesja naturalna pokrywa 100% powierzchni, nie jest planowane dolesienie sztuczne. W tych przypadkach przyznawanie premii tytułem zwrotu kosztów założenia uprawy leśnej, nie jest zasadne. Proponowane brzmienie: „W przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8: 1. wniosek o przyznanie pomocy jest jednocześnie wnioskiem o płatność z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, lub pierwszej rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, a pomoc z tych tytułów jest wypłacana w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy;”	Uwaga nieaktualna. W projektowanej ustawie brak jest obecnie przywołanej treści przepisu.
99.	Art. 40 ust. 4	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się zmianę spójnika „i” na „lub”, aby w przypadku zalesianie gruntów innych niż rolne, w przypadku sukcesji naturalnej 100%, nie przyznawać pomocy z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013. W przypadku gdy sukcesja naturalna pokrywa 100% powierzchni, nie jest planowane dolesienie sztuczne. W tych przypadkach przyznawanie premii tytułem zwrotu kosztów założenia uprawy leśnej, nie jest zasadne. Proponowane brzmienie: „W przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8: 1. wniosek o przyznanie pomocy jest jednocześnie wnioskiem o płatność z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, lub pierwszej rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, a pomoc z tych tytułów jest wypłacana w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy;”	Uwaga częściowo uwzględniona. Proponowany przepis uległ następującym zmianom: Art. 40 ust. 4 pkt 1 <u>wniosek o przyznanie pomocy powinien dotyczyć tylko kosztów założenia zaś w pkt 2 wniosek o płatność powinien dotyczyć wszystkich premii o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013.</u> Proponuje się następującą treść art. 40 ust. 4 pkt 1 i 2 4. W przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8: 1) wniosek o przyznanie pomocy jest jedynie wnioskiem z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, a pomoc jest wypłacana w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy; 2) roczne premie, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, są wypłacane na wniosek o płatność w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o wypłacie tej premii.
100.	Art. 40 ust. 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się, aby w sprawach o wypłatę pomocy w ramach działania Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, stosować przepisy KPA dotyczące właściwości miejscowej. Zaproponowane przez ARiMR rozwiązanie jest korzystniejsze dla beneficjenta. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania lub siedziby wnioskodawcy, na podstawie zaproponowanego przez MRiRW przepisu, beneficjent będzie zmuszony do składania wniosków o wypłatę oraz stawiania się na wezwanie kierownika BP, w miejscu oddalonym od obecnego miejsca zamieszkania lub siedziby wnioskodawcy. Dodatkowym argumentem jest fakt, że zobowiązanie zalesieniowe jest wieloletnie i często występuje	Uwaga uwzględniona z drobną modyfikacją: „5. Właściwym w sprawach o wypłatę rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, jest kierownik biura powiatowego Agencji. Do postępowania w tych sprawach stosuje się odpowiednio przepisy art. 28–34.”

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			przeniesienie płatności na innego rolnika. Proponowane brzmienie: „Właściwym w sprawach o wypłatę kolejnej rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, jest kierownik biura powiatowego Agencji. Do postępowania w tych sprawach stosuje się odpowiednio przepisy art. 28–34.”.	
101.	Art. 42 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponujemy dodanie treści „i art. 22 ust. 1”. Analogicznie jak w innych przepisach przedmiotowego projektu ustawy należy wykluczyć pomoc techniczną z obowiązku stosowania art. 22 ust. 1 ze względu na ciągły nabór wniosków i planowaną w Programie możliwość składania wielu wniosków przez jednego beneficjenta. Proponowane brzmienie: „2. Do przyznawania i wypłaty pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania i wypłaty pomocy na podstawie umowy, z wyjątkiem art. 39 i art. 22 ust. 1.”.	Uwaga nieaktualna Obecnie w projektowanej ustawie brak jest przepisów których dotyczy przedmiotowa uwaga.
102.	Art. 44 ust. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się zmienić treść przepisu w taki sposób, aby odrębnie ująć kwestię opracowania formularza wniosku o przyznanie pomocy w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8. Zaproponowana zmiana wynika z wstępnie przyjętych ustaleń z MRiRW, w ramach których termin złożenia wniosku o przyznanie pomocy uzgodniony został na okres między 1 maja lub 1 czerwca, a 1 lipca. Termin ten daje możliwość dokonania zalesienia przez beneficjentów w dwóch okresach – jesienią (roku złożenia wniosku) i wiosną (następnego roku), oraz umożliwia wypłacenie wszystkich premii w roku n+1. Proponowane brzmienie: „Na potrzeby ubiegania się o przyznanie oraz o wypłatę pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 10–12 oraz o wypłatę pierwszej rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, agencja płatnicza opracowuje jeden formularz umożliwiający złożenie także wniosku o przyznanie płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia nr 1307/2013.”	Uwaga uwzględniona (z drobną poprawką). Zakres uwagi był przedmiotem uzgodnień podczas roboczego spotkania (w dniu 12 sierpnia br.) pomiędzy MRiRW a ARiMR poświęconego omówieniu najbardziej istotnych kwestii związanych z planowanym wdrożeniem działania „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” w ramach PROW 2014–2020. Nowe brzmienie: Na potrzeby ubiegania się o przyznanie oraz o wypłatę pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 10–12 oraz o wypłatę j. rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, agencja płatnicza opracowuje jeden formularz umożliwiający złożenie także wniosku o przyznanie płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia nr 1307/2013.”
103.	Art. 44 ust. 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Poprawienie błędnego odesłania. W art. 44 ust. 5 projektu ustawy wpisano, iż do złożenia wniosków, o których mowa w ust. 1, za pomocą formularza, o którym mowa w ust. 3, nie jest wymagany bezpieczny podpis elektroniczny. Zwracamy uwagę, iż informacja o możliwości składania wniosków za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			agencji płatniczej, podmiotu wdrażającego albo LGD zamieszczona została w ust. 4 ww. art. 44. Natomiast w ust. 3 tego artykułu zawarto informację, o tym, że formularze wniosków oraz ich zmiany wymagają akceptacji instytucji zarządzającej. Proponowane brzmienie: „5. Do złożenia wniosków, o których mowa w ust. 1, za pomocą formularza, o którym mowa w ust. 4, nie jest wymagany bezpieczny podpis elektroniczny.”.	
104.	Art. 46 ust. 1	UM Woj. Łódzkiego	W art. 46 ust. 1 projektu zdefiniowania wymaga sformułowanie „nadmiernie pobrana pomoc”. Wydaje się, że właściwym byłoby zdefiniowanie jej jako pomoc wypłacona w wysokości wyższej niż wynikało to z przepisów wymienionych w art. 1 pkt 1 projektu, ustawy, rozporządzeń wydanych na podstawie art. 48 ust. 1 projektu, umowy lub decyzji przyznającej pomoc.	Uwaga nieaktualna. Przepisy art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 precyzują pojęcie nienależnych płatności, w których mieszczą się również środki wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobrane nadmiernie. W związku z powyższym odstąpiono od powielania definicji nienależnych płatności w przepisach krajowych.
105.	Art. 46 ust. 3 pkt 1 i 4	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Proponuje się doprecyzowanie zapisów (wydają się być nieostre i niezrozumiałe).	Uwaga nieaktualna. Przepisy art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 precyzują pojęcie nienależnych płatności, w których mieszczą się również środki wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobrane nadmiernie. W związku z powyższym odstąpiono od powielania definicji nienależnych płatności w przepisach krajowych.
106.	Art. 46 ust. 3 pkt 1 i 4	UM Woj. Podkarpackiego	Proponuje się doprecyzowanie zapisów – uzależnienie pomocy pobranej nienależnie od niewykonywania postanowień umowy o dofinansowanie. Proponowane w projekcie ustawy zapisy wydają się być nieostre i niezrozumiałe.	Uwaga nieaktualna. Przepisy art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 precyzują pojęcie nienależnych płatności, w których mieszczą się również środki wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobrane nadmiernie. W związku z powyższym odstąpiono od powielania definicji nienależnych płatności w przepisach krajowych.
107.	Art. 47	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się uzupełnienie tego przepisu o uregulowanie przypadków niestosowania zmniejszeń w odniesieniu do drobnych niezgodności analogicznie do roboczych założeń projektu ustawy o płatnościach bezpośrednich. Dodatkowo, przepis wymaga doprecyzowania pod kątem prawidłowości odesłania do przepisów rozporządzenia 1306/2013.	Uwaga uwzględniona poprzez usunięcie art. 47 i dodanie pkt 4 w art. 52.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			Zaproponowana zmiana wynika z konieczności uregulowania przypadków drobnej niezgodności w przepisach prawa krajowego. Ponadto, uwaga zawiera poprawkę o charakterze redakcyjnym w zakresie odesłania do art. 91, a nie do art. 99 rozporządzenia 1306/2013. Proponowane brzmienie: „1. Kar administracyjnych, o których mowa w art. 91 rozporządzenia 1306/2013 nie stosuje się: - jeżeli wynosi ona nie więcej niż równowartość w złotych kwoty 100 euro; w przypadku stwierdzenia drobnej niezgodności, o której mowa w art. 99 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 1306/2013.”	
108.	Art. 48 ust. 1 pkt 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 48 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy wpisano, że minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia warunki lub tryb przyznawania, wypłaty lub zwracania pomocy w ramach poszczególnych działań oraz poddziałań objętych programem, a także przestrzenny zasięg wdrażania tych działań oraz poddziałań, w szczególności (...). W celu ujednolicenia terminologii w tym zakresie w treści projektu ustawy proponujemy wyrazić: „warunki lub tryb przyznawania” zastąpić wyrazami: „warunki i tryb przyznawania”. Proponowane brzmienie: „1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwracania pomocy w ramach poszczególnych działań oraz poddziałań objętych programem, a także przestrzenny zasięg wdrażania tych działań oraz poddziałań, w szczególności (...).”	Uwaga nieuwzględniona. W art. 48 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy celowo użyto sformułowania „warunki lub tryb przyznawania” w celu zapewnienia elastyczności w podejściu do formułowania przepisów rozporządzeń wykonawczych, które mogą określać albo warunki przyznawania pomocy, albo tryb przyznawania pomocy, albo i warunki i tryb przyznawania pomocy.
109.	Art. 48 ust. 1 pkt 1 lit. c	UM Woj. Małopolskiego	Przepis wskazuje, że minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia: „c) kryteria wyboru operacji – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-9, 13 oraz 14 lit. c,” Należałoby dodać zapis, że w przypadku działań wdrażanych przez samorządy województw, będą one partycypowały w opracowaniu kryteriów oraz będą miały możliwość samodzielnego określenia części z kryteriów o charakterze regionalnym (wpisujących się w strategię rozwoju województwa), które stanowiłyby do 50% wartości punktowej (istnieje konieczność uwzględnienia specyfiki regionalnej i spójności z realizowaną strategią województwa).	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przepisami art. 49 rozporządzenia 1305/2013, kryteria wyboru operacji określa instytucja zarządzająca po konsultacji z komitetem monitorującym. Natomiast zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. d rozporządzenia 1303/2013, w przypadku rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność określanie kryteriów wyboru operacji należy do zadań lokalnej grupy działania. W związku z powyższym przypisanie samorządom województw zadania polegającego na określeniu kryteriów wyboru operacji byłoby niezgodne z przepisami UE. Samorządy województw będą jednak miały swój udział w procesie określania kryteriów wyboru operacji, poprzez udział swojego reprezentanta w składzie komitetu monitorującego oraz w procesie konsultacji opiniowania projektowanych przepisów rozporządzeń dla poszczególnych działań i poddziałań PROW 2014-2020.
110.	Art. 48 ust. 1	Agencja	Uwaga redakcyjna (literówka).	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
	pkt 1 lit e	Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 48 ust. 1 pkt 1 lit. e projektu ustawy wyrazy: „w których następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznania pomocy” zastąpić proponujemy wyrazami: „w których następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy”.	
111.	Art. 48 ust. 1 pkt 1 lit. e i f	UM Woj. Małopolskiego	Należy zwrócić uwagę, aby w rozporządzeniu będącym delegacją na podstawie art. 48 ust. 1 niniejszego projektu ustawy, w odniesieniu do pkt 1 lit. e) i f) dokładnie określić zasady uznawania następstwa prawnego w wyniku śmierci wnioskującego o przyznanie pomocy lub beneficjenta pomocy. Czy jako następcę prawnego rozumie się spadkobiercę ustalonego przez sąd w postępowaniu spadkowym na podstawie dziedziczenia ustawowego bądź testamentu? Jednak często zdarza się, że postępowania spadkowe trwają bardzo długo – nawet kilka lat, zwłaszcza w zakresie nieruchomości i gospodarstw rolnych. Z kolei projekt niniejszej ustawy wskazuje termin 2 lat na wygaśnięcie decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy, w przypadku gdy kwota płatności z tytułu pomocy nie może zostać przekazana na rachunek bankowy beneficjenta z przyczyn niezależnych od Agencji (art. 41). W związku z powyższym proponuje się określenie w przedmiotowym rozporządzeniu także sytuacji, gdy postępowanie spadkowe jest w toku, tak aby cele programu i przyznawanej pomocy mogły być zrealizowane.	Uwaga nie dotyczy przepisów projektowanej ustawy. Uwaga dotyczy przepisów rozporządzeń wykonawczych do ustawy. Delegacja do wydania tych rozporządzeń dla poszczególnych działań i poddziałań nie stoi na przeszkodzie do określania w nich zasad uznawania następstwa prawnego.
112.	Art. 48 ust. 2 pkt 1 Art. 50 ust. 5 pkt 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Doprecyzowanie zapisu w zakresie wskazanego aktu prawnego. W treści art. 48 w ust. 2 w pkt 1 wpisano m.in., iż minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi sposób dokonywania oceny wagi stwierdzonej niezgodności, o której mowa w art. 72 ust. 1 lit c rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr....../...z dnia r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L ... z .. str. .), w przypadku niezgodności w zakresie minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin. Proponujemy uzupełnić wykropkowane miejsca podając numer i datę aktu prawnego oraz jego publikator. Ponadto, z racji tego, że ww. akt unijny przywołany został w art. 48 ust. 2 pkt 1 po raz pierwszy wskazane byłoby wprowadzenie definicji (skrót) ww. aktu i postępowanie się nim w treści projektu ustawy, w tym w art. 50 ust. 5 pkt 1. Proponowane brzmienie: „1) sposób dokonywania oceny wagi stwierdzonej niezgodności, o której mowa w art. 72 ust. 1 lit c rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
113.	Art. 48 ust. 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 809/2014”, w przypadku niezgodności w zakresie minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin;”. Proponuje się dodać ust. 5. Pomoc i pomoc techniczna wypłacone beneficjentowi, który nie wykonał w całości lub w części operacji lub obowiązków związanych z jej wykonaniem lub zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy i pomocy technicznej, nie podlegają zwrotowi w przypadku wystąpienia co najmniej jednej z kategorii siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, określonych w art. rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 str. 549 z 20.12.2013). Proponuje się wprowadzenie delegacji do określenia w drodze rozporządzenia innych kategorii siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, analogicznie do art. 29 ust. 2 pkt 1 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 7 marca 2007 r. Proponowane brzmienie: „5. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić inne niż wymienione w przepisach Unii Europejskiej, o których mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013., kategorie siły wyższej lub wyjątkowe okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy lub pomocy technicznej;”.	Uwaga nieuwzględniona. Brak podstaw do określenia przedmiotowej delegacji w projektowanej ustawie. Bowiem ani rozporządzenie 1305 /2013 ani też 1306/2013 nie zawierają delegacji dla państwa członkowskiego do określenia przypadków siły wyższej. Co więcej, zgodnie z motywem 5 rozp. 1306/2013, „w celu zapewnienia spójności między praktykami państw członkowskich oraz zharmonizowanego stosowania przez państwa członkowskie klauzuli dotyczącej siły wyższej, niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać, w stosownych przypadkach, wyłączenia w przypadkach siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, a także niewyczerpujący wykaz możliwych przypadków wystąpienia siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, które powinny być uznawane przez właściwe organy krajowe. Organy te powinny podejmować decyzje dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku, na podstawie odpowiednich dowodów oraz stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa Unii dotyczącego rolnictwa, w tym orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.
114.	Art. 49 ust. 1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Należy dodać możliwość przeprowadzenia kontroli przez instytucję pośredniczącą i agencję płatniczą. W tabeli uwag przekazanej Agencji w dniu 02.09.2014 r. analogiczna uwaga została oznaczona przez MRiRW jako „uwzględniona”. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do 907/2014 na Agencji Płatniczej – w przypadku delegowania jej zadań – ciąży odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie funduszami, pozostaje ona w pełni odpowiedzialna za legalność i prawidłowość transakcji w tym ochronę interesów finansowych Unii.	Uwaga uwzględniona Możliwość, a nawet obowiązek, przeprowadzania kontroli u beneficjentów przez agencję płatniczą wynika wprost z przepisów rozporządzenia 1306/2013. Podstawę do przeprowadzania kontroli przez agencję płatniczą w podmiotach wdrażających, stanowić będzie z kolei umowa, o której mowa w art. 7 ust. 5. W związku z powyższym nieuwzględniona jest zmiana projektowanego art. 49 ust. 1.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Uwaga uwzględniona.	Odpowiedź
115.	Art. 50 ust. 1 oraz Art. 53 ust. 3	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Mając na względzie uniknięcie potencjalnych problemów interpretacyjnych związanych z prawidłowym stosowaniem terminologii w odniesieniu do PROW 2014-2020 proponujemy rozważenie prawidłowości używania pojęcia „wizytacja w miejscu”. Termin „wizytacja w miejscu” jest zwyczajowo używanym terminem w odniesieniu do PROW 2007-2013, usankcjonowanym przepisami Rozporządzenia Art. 24 ust 4 65/2011. Natomiast przepisy Art. 48 ust 5 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności stanowią, iż Kontrole administracyjne dotyczące operacji inwestycyjnych obejmują przynajmniej jedną wizytę odnośnie do operacji będącej przedmiotem wsparcia lub miejsca inwestycji w celu weryfikacji jej realizacji. Nadmieniamy, iż różnica występuje jedynie w polskim tłumaczeniu dokumentów, w wersji angielskiej ww. przepisy brzmią identycznie i pada tam analogiczne sformułowanie „one visit” które zostało przetłumaczone jako „wizytacja” (65/2011) oraz „wizyta” (809/2014). Zagadnienie ma charakter czysto formalny. Proponuje się zmianę przepisu jak poniżej (podkreślono wprowadzone zmiany): „2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli lub wizytacji; 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli lub wizytacji, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów; 4) sporządzania dokumentacji fotograficznej z przeprowadzanej kontroli lub wizytacji”	Uwaga uwzględniona.	
116.	art. 50 ust. 4 pkt 2-4	UM Woj. Śląskiego	Proponuje się zmianę przepisu jak poniżej (podkreślono wprowadzone zmiany): „2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli lub wizytacji; 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli lub wizytacji, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów; 4) sporządzania dokumentacji fotograficznej z przeprowadzanej kontroli lub wizytacji”	Uwaga nieuwzględniona Art. 50 (obecnie 46) projektowanej ustawy określa precyzyjnie o jakich czynnościach kontrolnych (w ramach których kontroli) mowa jest w przepisach ustawy. Wynika z niego, iż są to czynności kontrolne w ramach kontroli na miejscu kontroli, kontroli ex-post kontroli określonych w przepisach projektowanej ustawy lub wizyt, o których mowa w art. 48 ust. 5 rozporządzenia nr 809/2014 (zwanym w poprzedniej wersji ustawy wizytacjami w miejscu). Nie ma zatem potrzeby powtarzania w kolejnych przepisach ustawy o które czynności kontrolne chodzi.	
117.	Art. 51	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Poprawienie błędnego odesłania. W treści art. 51 projektu ustawy wskazano, że agencja płatnicza może powierzyć przeprowadzanie kontroli na miejscu m.in. w ramach poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit. a oraz ust. 6 lit. a i b, innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi. Zwracamy uwagę, iż w treści art. 5 brak jest jednostki redakcyjnej w postaci ust. 4 i 6. Proponowane brzmienie: „Agencja płatnicza może powierzyć przeprowadzanie kontroli na	Uwaga uwzględniona.	

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
118.	Art. 51	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	miejsu (...) w ramach (...) poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. a oraz pkt 6 lit. a i b, innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.” Ze względu na zbliżoną specyfikę obsługi wymienionych poddziałań proponuje się rozszerzenie zapisu o poddziałanie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 6 lit. c. Uwaga ma na celu doprecyzowanie, że ARiMR może powierzyć przeprowadzenie kontroli na miejscu innym jednostkom organizacyjnym również dla poddziałania „pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (restrukturyzacja małych gospodarstw). Proponowane brzmienie: Agencja płatnicza może powierzyć przeprowadzenie kontroli na miejscu, o których mowa w przepisach rozporządzenia 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, w ramach działań, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 12 oraz poddziałań, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit a oraz art. 5 ust. 1 pkt 6 lit a, b i c innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.	Uwaga uwzględniona.
119.	Art. 51	UM Woj. Śląskiego	Proponuje się zmianę przepisu poprzez dodanie działań i poddziałań wdrażanych przez Samorząd Województwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. c oraz działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7 i 14 projektu ustawy. Uzasadnienie: Utworzone w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 struktury organizacyjne dysponują odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi. Zatrudnieni pracownicy posiadają wszelakie kwalifikacje i kompetencje do realizacji czynności kontrolnych na miejscu. Doświadczenie zdobyte w trakcie wdrażania programu PROW 2007-2013 umożliwią efektywne, rzetelne i prawidłowe wykonywanie powierzonych zadań.	Uwaga uwzględniona. Możliwość wykonywania kontroli na miejscu w ramach przedmiotowych działań przez pracowników samorządów województw została przewidziana w przepisach art. 7 projektowanej ustawy.
120.	Art. 51	UM Woj. Podlaskiego	Art. 51 odwołuje się do art. 5 ust. 4 lit. a i ust 6 lit. a i b. Art. 5 zgodnie z zapisami projektu ustawy kończy ust. 3. Wydaje się, że odniesienie powinno być do Art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. a i pkt. 6 lit a i b.	Uwaga uwzględniona.
121.	Art. 52	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Dodanie pkt 4 w art.52 dotyczącego uwzględnienia w postępowaniach w sprawach dotyczących płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia 1307/2013 informacji o stwierdzeniu drobnej niegodności. Proponowana zmiana wynika z konieczności uwzględnienia w	Uwaga uwzględniona. Art. 52 (obecnie 48) został uzupełniony o pkt 4 w brzmieniu: „kary administracyjne z tytułu nieprzestrzegania wzajemnej zgodności stosuje się zgodnie z przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, z uwzględnieniem przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1.”

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			prowadzonym postępowaniu wszystkich informacji mogących mieć wpływ na przyznawaną płatność. Proponowane brzmienie pkt 4: „informacji o stwierdzeniu drobnej niegłębokości i wskazany termin jej usunięcia ujęte w raporcie z czynności kontrolnych są uwzględniane w postępowaniach w sprawach dotyczących płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia 1307/2013.”	
122.	Art. 53 pkt 3	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponuje się, aby w przepisach ustawy jednoznacznie przesądzić, iż tryb i warunki przeprowadzania kontroli na miejscu i wizytacji w miejscu zostaną uregulowane w przepisach rozporządzenia wykonawczego. Powyższe pozwoli na uniknięcie problemów prawnych w związku z przeprowadzaniem czynności kontrolnych w ramach PROW 2014-2020. Proponowane brzmienie: „Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia: (...) określi szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania kontroli na miejscu, wizytacji lub kontroli o której mowa w art. 49 ust. 1”. W przypadku nieprzyjęcia przedmiotowej uwagi proponujemy aby w przepisach niniejszej Ustawy usankcjonować podstawowe warunki i tryb przeprowadzania czynności kontrolnych w tym określić termin na wnoszenie zastrzeżeń do ustaleń zawartych w raporcie. Termin ten dla działań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8 i pkt 10-12 powinien być tożsamy z terminem na wnoszenie zastrzeżeń określonym w projekcie ustawy o <i>płatnościach bezpośrednich oraz zmianie niektórych innych ustaw</i> z uwagi na deklarację na wspólnym wniosku oraz kontrole kompleksowe.	Uwaga nieuwzględniona. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności, zawiera przepisy odnoszące się zarówno do zapowiadania kontroli, terminu kontroli jak i sprawozdania z kontroli, w tym przepisy określające kiedy takie sprawozdanie ma być sporządzone i kiedy beneficjent ma prawo zgłosić do niego uwagi. W związku z powyższym nieuwzględnionym byłoby powtarzanie tych przepisów w projektowanej ustawie.
123.	Rozdział 7	Centrum Doradztwa Rolniczego	Rozdział 7. projektu ustawy „Doradzanie podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy oraz beneficjentom ” - zawiera zapisy bezpośrednio dotyczące uprawnień doradców; potrzebne jest dołączenie w tym rozdziale również artykułu dotyczącego rodzajów usług doradczych oraz list uprawnionych ekspertów przyrodniczych, których udział - wg projektu PROW 2014-2020 będzie niezbędny w ramach obowiązkowego doradztwa dla działań „Program rolno-środowiskowo-klimatyczny”	Uwaga nieuwzględniona. Na podstawie ustawy będą funkcjonowały zarówno obecnie istniejące listy doradców, jak też będą tworzone nowe, zgodnie z zakresem usług. Nie jest też celem projektowanych przepisów ograniczanie dostępu do uprawnień tylko do osób już wpisanych na listę, a taki skutek miałyby dołączenie do ustawy listy ekspertów przyrodniczych. W związku z tym, dołączenie w tym rozdziale list uprawnionych ekspertów przyrodniczych lub rodzajów usług jest bezzasadne.
124.	Art. 54 ust. 2	Krajowa Rada Izby Rolniczych	Przy takim zapisie mogą zostać poszkodowane osoby, które popełnią niewielkie przestępstwa niezwiązane z pracą zawodową i nie mające wpływu na jej wykonywanie. Należałoby tu raczej doprecyzować jakie konkretne rodzaje przestępstw umyślnych wykluczają wykonywanie zawodu doradcy rolniczego a nie od razu z góry przekreślać wszystkich, którzy zostaną skazani w	Uwaga nieuwzględniona. MRiR nie podziela stanowiska Krajowej Rady Izby Rolniczych. Kierując się potrzebą ochrony interesów rolników, którym będzie udzielana pomoc doradczą, wprowadzono przepis, który uniemożliwia pracę, finansowaną ze środków publicznych, osobom skazanym prawomocnym wyrokiem. Zawód doradcy rolniczego wymaga przestrzegania wysokich standardów moralnych i

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			rozumieniu tak zapisanego przepisu. Tym bardziej, że mówimy nie o prowadzeniu podmiotu doradczego a samej pracy w charakterze doradcy rolniczego.	odpowiednich zasad zawodowych. Doradca rolniczy, świadczący usługi w ramach działania doradczego, objętych PROW 2014 – 2020, będzie miał dostęp do wszystkich dokumentów, związanych z danym gospodarstwem rolnym. Można stwierdzić, że taka osoba powinna być osobą zaufania publicznego. Jest to również realizacja przepisów UE, które wskazują na konieczność przestrzegania zasady poufności i wiarygodności w działalności doradczej. Należy zauważyć, że trudno używać argumentu „Przy takim zapisie mogą zostać poszkodowane osoby,” ponieważ równocześnie należałoby stwierdzić, że sądy w Polsce wydają niesprawiedliwe wyroki i zajmują się błahymi sprawami.
125.	Art. 54 ust. 2. pkt 1. oraz art. 56 ust. 4	Centrum Doradztwa Rolniczego	Potrzebne dookreślenie sposobu dokumentowania niekaralności w ramach wpisywania na listę oraz trybu informowania Centrum informacji o przypadkach skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo oraz umyślne przestępstwo skarbowe doradców posiadających uprawnienia.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy wykaz dokumentów, niezbędnych do udziału w szkoleniach i wpisu na listę, będzie określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 57 przedmiotowego projektu.
126.	Art. 55 ust. 1 pkt 3	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Okres 14 dni jest zbyt krótki powinien wynosić przynajmniej 30 dni.	Uwaga uwzględniona.
127.	Art. 55 ust. 2	Centrum Doradztwa Rolniczego	Treść tego artykułu pozostaje w sprzeczności z art. 4 ust. 1. pkt 4 Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r. poz. 474), na mocy którego Centrum prowadzi nieodpłatnie szkolenia wyłącznie dla pracowników wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego. Zapis z projektu Ustawy o wspierania rozwoju obszarów wiejskich ... w obecnym kształcie odbiera dostęp do szkoleń - m.in. w zakresie metodyki i zadań doradztwa - innym grupom: studentom, bezrobotnym, prywatnym osobom i pracownikom prywatnych firm chcącym świadczyć usługi doradcze. Stąd wyrażna sprzeczność pomiędzy treścią pierwszego i drugiego punktu art. 55. Jednocześnie pragniemy zauważyć, że w przypadku szkoleń odpłatnych, realizowanych na podstawie art. 4 ust. 1. pkt 7. Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, koszty szkoleń realizowanych w różnych terminach nie zawsze mogą być identyczne, gdyż zależą od liczby uczestników, różnych, dostępnych w poszczególnych terminach środków (np. materiały dydaktyczne, zajęcia realizowane w terenie lub stacjonarnie), a program dostosowany powinien być do poziomu przygotowania (wykształcenia) danej grupy uczestników. Ujednolicenie kosztów wydaje się możliwe w przypadku szkoleń uzupełniających, gdyż prowadzone są w jednym terminie i warunkach dla wszystkich doradców.	Uwaga nieuwzględniona. Art. 55 ust. 2 projektu ustawy, przewidujący możliwość prowadzenia odpłatnych szkoleń, również dla pracowników wojewódzkich ośrodków doradztwa stanowić będzie, przepis szczególny w stosunku do art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, który przewiduje szkolenie tej samej grupy osób nieodpłatnie. Zatem szkolenia, które zostały przewidziane w projektowanej ustawie, będą mogły być odpłatne również dla pracowników wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego.
128.	Art. 55 ust. 2	Centrum	Proponujemy zmienić na: „Ogłoszenie o szkoleniu podaje się do	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
		Doradztwa Rolniczego	publicznej wiadomości na stronie internetowej CDR nie później, niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia tego szkolenia". 14 dni, to w zdecydowanej większości przypadków za mało na przeprowadzenie naboru uczestników i związane z tym czynności organizacyjne.	
129.	Art. 56 ust. 1 pkt 4	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Przy takim zapisie mogą zostać poszkodowane osoby, które popełnią niewielkie przestępstwa niezwiązane z pracą zawodową i nie mające wpływu na jej wykonywanie. Należałoby tu raczej doprecyzować jakie konkretnie rodzaje przestępstw umyślnych wykluczają wykonywanie zawodu doradcy rolniczego a nie od razu z góry przekreślać wszystkich, którzy zostaną skazani w rozumieniu tak zapisanego przepisu. Tym bardziej, że mówimy nie o prowadzeniu podmiotu doradczego a samej pracy w charakterze doradcy rolniczego.	Uwaga nieuwzględniona. MRIRW nie podziela stanowiska Krajowej Rady Izb Rolniczych. Kierując się potrzebą ochrony interesów rolników, którym będzie udzielana pomoc doradcza, wprowadzono przepis, który uniemożliwia pracę, finansowaną ze środków publicznych, osobom skazanym prawomocnym wyrokiem. Zawód doradcy rolniczego wymaga przestrzegania wysokich standardów moralnych i odpowiednich zasad zawodowych. Doradca rolniczy, świadczący usługi w ramach działania doradczego, objętych PROW 2014 – 2020, będzie miał dostęp do wszystkich dokumentów, związanych z danym gospodarstwem rolnym. Można stwierdzić, że taka osoba powinna być osobą zaufania publicznego. Jest to również realizacja przepisów UE, które wskazują na konieczność przestrzegania zasady poufności i wiarygodności w działalności doradczej. Pragniemy zauważyć, że trudno używać argumentu „Przy takim zapisie mogą zostać poszkodowane osoby”, ponieważ równocześnie należałoby stwierdzić, że sądy w Polsce wydają niesprawiedliwe wyroki i zajmują się blahymi sprawami.
130.	Art. 56 ust. 5.	Centrum Doradztwa Rolniczego	Proponuje się przeredagowanie treści - może zamiast „zmiany wiedzy” wpisać „zmiany przepisów” bądź w inny sposób doprecyzować intencję ustawodawcy.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotem szkoleń nie będą tylko i wyłącznie przepisy. Nie jest zasadne określenie na poziomie ustawy tej kwestii. Szczegółowy zakres szkoleń, zgodnie z treścią art. 57 projektu ustawy, będzie określony w rozporządzeniu.
131.	Rozdział 8	UM Woj. Małopolskiego	W przedstawionym projekcie ustawy nie ma zapisu dopuszczającego zlecanie zadań jednostkom sektora finansów publicznych bez stosowania zamówień publicznych. Proponuje się wprowadzenie zapisów umożliwiających takie działania. W obecnym okresie programowania, tj. 2007 – 2013, w znacznym stopniu ułatwiło to SW realizację zadań z KSOW dot. obszarów wiejskich w postaci ich powierzenia MODR lub CDR.	Uwaga uwzględniona.
132.	Art. 59 ust. 1	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Jednostki realizujące zadania KSOW w poszczególnych województwach wymienione w ust. 3 należałoby zdefiniować w art. 2 - podobnie jak jednostkę koordynującą działania KSOW. Ponadto, wydaje się niecelowe powołanie się w art. 59 ust. 1 pkt. 3 i 4 projektu, wyłącznie na lit. d art. 54 ust. 2 rozporządzenia 1305/2013, która odnosi się tylko i wyłącznie do wspierania innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Tworzenie sieci kontaktów KSOW zgodnie z tymi przepisami ma na celu wspieranie tworzenia pomostów między najnowszą wiedzą badawczą i technologią a rolnikami,	Uwaga nieuwzględniona. W art. 2 projektu ustawy nie jest zdefiniowana zarówno jednostka koordynująca działania KSOW, jak i jednostka centralna, gdyż jest tam wymieniona instytucja zarządzająca, która pełni rolę obydwu, co wynika z art. 6 ust. 2 pkt 4 oraz art. 59 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy. Zgodnie z pierwszym przepisem, instytucja zarządzająca koordynuje na poziomie krajowym funkcjonowanie KSOW, zgodnie z drugim - zapewnia funkcjonowanie KSOW jako jednostka centralna. Należy przyjąć, że wyrazy „koordynuje” oraz „zapewnia” w tym kontekście znaczą to samo. Instytucja zarządzająca, jednostka centralna i jednostka koordynująca działania KSOW w skali kraju to ten sam podmiot. Jednakże

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			zarządcami lasów, społecznościami wiejskimi, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i usługami doradczymi. Dlatego też, niezbędne jest dopisanie w pkt. 3 oprócz wojewódzkich ODR także Izby Rolniczych. Proponujemy również w pkt. 4 ustanowić jako jednostkę koordynującą realizację zadań KŚOW - CDR we współpracy z KRIR. Izby Rolnicze w KŚOW 2014-2020 (w wersji notyfikowanej do KE) są imiennie wymienione jako beneficjent w wielu poddziałaniach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”. Brak samorządu rolniczego w art. 59 ust 1 pkt. 3 i 4 - prawnego reprezentanta rolników i mieszkańców obszarów wiejskich jako jednostek realizujących i KRIR jako koordynującej realizację zadań KŚOW w projekcie ustawy, zwłaszcza w obszarze EPI - jest niedopuszczalna. Niezależnie od powyższego, w świetle ust. 1 pkt. 3 i 4 nie rozumieliśmy wydanie się ust. 4 w art. 59 stanowiący delegację dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który w drodze rozporządzenia może upoważnić fundację, do pełnienia funkcji jednostki centralnej. Istnieje pytanie jaka zależność będzie między jednostką centralną (która nie jest również wymieniona w słowniku w art. 2 przedmiotowego projektu ustawy) do jednostki koordynującej.	projekt ustawy w rozdziale dotyczącym KŚOW posługuje się pojęciem „jednostka koordynująca” tylko w stosunku do CDR (art. 59 ust. 1 pkt 4), lecz dotyczy to realizacji zadań w ramach sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), więc tylko części KŚOW. Koordynację funkcjonowania całej KŚOW zapewnia jednostka centralna. Zadania wodr-ów i CDR w zakresie dotyczącym KŚOW określono w projekcie PROW, stąd odwołanie do art. 54 ust. 2 lit. d, ale też art. 55 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013. Struktura organizacyjna KŚOW, w tym w zakresie realizacji zadań sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), została ustanowiona w projekcie PROW. Nie wyklucza to jednak współpracy na tym poziomie w ramach EPI z izbami rolniczymi i KRIR. Możliwość powierzenia zadań jednostki centralnej jednostce sektora finansów publicznych albo fundacji, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, wynika wprost z projektu PROW. Dotyczy to nie zadań określonych w art. 59 ust. 1 pkt 3 i 4, lecz ust. 2 projektu ustawy. W przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych albo fundacji, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, do pełnienia funkcji jednostki centralnej, instytucja zarządzająca, czyli minister właściwy do spraw rozwoju wsi sprawuje, nadzór nad tą jednostką albo fundacją, zgodnie z art. 60 ust. 2 projektu ustawy.
133.	Art. 59 ust. 1 pkt 4	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uwaga redakcyjna (literówka). W art. 59 ust. 1 pkt 4 projektu ustawy wyraz „wykonywane” proponujemy zastąpić wyrazem „wykonywanych”, a wyrażenie „zadania polegające” wyrażeniem „zadań polegających”.	Uwaga uwzględniona.
134.	Art. 59 ust. 2	UM Woj. Mazowieckiego	Art. 59 ust. 2 pkt 2 projektu oraz pozostałe przepisy odnoszące się do planów operacyjnych proponujemy wykreślić. Zostaną wprowadzone dwa dokumenty strategiczne: plan działania (nadrzędny) oraz dwuletnie plany operacyjne (podrzędny). Propozycja funkcjonowania dokumentów pn. dwuletnich planów operacyjnych przy funkcjonowaniu planu działania jest niezasadna i wydaje się być generowaniem dodatkowej pracy biurokratycznej. Zadania i cele stojące przed KŚOW są opisane i wynikają wprost z planu działania. Tworzenie dodatkowego dokumentu, który dodatkowo będzie je określał oraz będzie podlegał okresowej, półrocznej sprawozdawczości będzie dwiema pracami i zaangażowanie w statystykę, a nie w realizację zadań. Należy zwrócić uwagę, że plany działania będą podlegały sprawozdawczości w okresie dwuletnim. Proponujemy pozostać przy dotychczas obowiązującym systemie, tak jak to było w okresie programowania 2007-2013, tj. przy dwuletnich planach działania, które na podstawie wyznaczonych kierunków działań na podstawie przyjętych priorytetów, we wskazanych obszarach z oznaczonych	Uwaga nieuwzględniona. Wprowadzenie w KŚOW podziału na plan działania oraz plany operacyjne wynika z wytycznych Komisji Europejskiej z dnia 20 stycznia br. dotyczących ustanowienia i działania Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich. W punkcie 5 zatytułowanym „Zadania i plan działania” jest mowa o planach działania, które należy opracować w sposób gwarantujący ciągłość działania przez cały okres programowania, a równocześnie elastyczność umożliwiającą reagowanie na potrzeby zmieniające się w trakcie wdrażania PROW. Dalej wskazuje się na zaletę planów kroczących (operacyjnych – z ang. rolling plans) np. obejmujących 2-3 lata z okresowym przeglądem co 6-12 miesięcy, którą jest elastyczność przy równoczesnym określeniu wyrażonych celów średnioterminowych. Plan operacyjny będą stanowić uszczegółowienie ramowego siedmioletniego planu działania. Plan działania określa tylko działania, a nie operacje, które będą realizowane. Taka konstrukcja wynika również z ustaleń kontroli wykorzystania funduszy pomocy technicznej w obszarze „Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich” przeprowadzonej w Polsce w grudniu 2013 r. przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Stwierdzono m.in., że w schemacie III brakuje wieloletniego

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			indykatywnym budżetem będą realizować cele sieci i podlegać regularnej ocenie i kontroli.	strategicznego planowania działań. Brak precyzyjnego opisu i rozróżnienia między działaniami planowanymi do finansowania w ramach pomocy technicznej (w skrócie „PT”) obniża jej wydajność, redukując potencjalne maksymalne możliwe do osiągnięcia rezultaty działań i utrudniając ocenę wyników. Jest to spotegowane brakiem wieloletniego strategicznego planowania działań (np. działań informacyjnych – promocyjnych, działań KSOW objętych planem), co skutkuje nieefektywnym wydatkowaniem środków z pomocy technicznej. Brak analizy potrzeb i wieloletnich planów dla schematu III nie pozwolił władzom polskim na właściwe określenie odpowiednich celów i utrudnił efektywną realizację celów w tych obszarach. Wprowadzenie półrocznych informacji ze stanu realizacji 2-letnich planów operacyjnych również jest wynikiem ww. ustaleń ETO w grudniu zeszłego roku. Trybunał zwrócił uwagę, że Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich mogłaby stanowić ważne narzędzie usprawniające wymianę wiedzy w obszarze rozwoju obszarów wiejskich, należy jednak zapewnić większą przejrzystość tej Sieci. Przede wszystkim powinna być przeprowadzona bardziej przejrzysta ocena jak dalece działania w ramach planu działania KSOW są skuteczne w realizacji celów i czy cele są realizowane i osiągane w sposób gospodarny. Utworzony system oceny bieżącej nie uwzględnia w wystarczającym stopniu aspektów PT. Działania PT należy regularnie monitorować i oceniać, aby posiadać informacje na temat ich rezultatów i wpływu na grupę docelową lub ich wkładu na rzecz osiągnięcia wytyczonych celów, aby uzyskać pewność, że działania te wspierają skutecznie zarządzanie i realizację PROW. Rezultaty tej oceny powinny być wprowadzane w życie w celu poprawy wykorzystania funduszy PT i realizacji PROW. Uwaga uwzględniona.
135.	Art. 63 Przypis 5	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 63 projektu ustawy aktualizacji wymaga publikator ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów. Wobec powyższego, traci na aktualności potrzeba zawarcia w projekcie ustawy przypisu 5. Proponowane brzmienie: „W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2014 r. poz. 700) wprowadza się następujące zmiany (...).”	
136.	Art. 64 Przypis 6	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 64 projektu ustawy aktualizacji wymaga publikator ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Wobec powyższego, traci na aktualności potrzeba zawarcia w projekcie ustawy przypisu 6. Proponowane brzmienie: „W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1153) wprowadza się następujące zmiany (...).”	Uwaga uwzględniona. R. 4/14

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
137.	Art. 65	UM Woj. Małopolskiego	Należy wprowadzić zapisy umożliwiające występowanie o kontrole do Prezesa UZP przez instytucję wdrażającą, w celu usprawnienia pracy IW.	Uwaga nieuwzględniona. Nie jest konieczne wprowadzenie dodatkowych przepisów do ustawy Prawo zamówień publicznych umożliwiających występowanie przez podmioty wdrażające z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli do Prezesa UZP, gdyż zgodnie z dotychczasową praktyką, na bazie obowiązujących przepisów ustawy Pzp, samorządy województw miały możliwość (i korzystały z niej) występowania z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli doraźnej bezpośrednio do Prezesa UZP.
138.	Art. 65 przypis 7	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W przypisie 7 we wskazanych w nim zmianach tekstu jednolitego ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, należy uwzględnić pozycje 768, 811 i 915 z 2014 r. Proponowane brzmienie: „7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy (...) oraz z 2014 r. poz. 423, 768, 811 i 915.”.	Uwaga uwzględniona.
139.	Art. 65	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Proponowana zmiana przepisu dająca możliwość wszczynania kontroli doraźnej przez Prezesa UZP w sprawach do których zastosowanie mają przepisy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków europejskiego funduszu rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich powinna uwzględnić fakt jego zmiany dokonanej w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2014r. poz. 1146), która w art. 83 zmieniła ustawę Prawo zamówień publicznych. Ustawa weszła w życie w dniu 13 września 2014 r. Proponowane brzmienie przepisu uwzględnia intencję przewidzianą w art. 65 projektu opiniowanej ustawy. Proponowane brzmienie: „Prezes Urzędu wszczyna kontrolę doraźną na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o narodowym planie rozwoju, w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w przepisach o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków europejskiego funduszu rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, lub w przepisach o pomocy społecznej, zwanej dalej „instytucją zarządzającą” lub na wniosek agencji płatniczej, o której mowa w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 zwanej dalej „agencją płatniczą”, jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji lub agencji płatniczej wynika, że zachodzi uzasadnione	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Odpowiedź
			przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik..”	
140.	Art. 71	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Zachodzi wątpliwość, czy nie wystąpił błąd formalny, bowiem taki przepis występuje w art. 54.	Uwaga uwzględniona.
141.	Art. 71	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	W art. 71 projektu ustawy błędnie odesłano do art. 51 ust. 2 pkt 1 i 4. Przepis art. 51 nie zawiera ust. 2. Proponowane brzmienie: „Osobę (...) dyrektor CDR wpisuje (...), jeżeli spełnia warunki określone w art. 54 ust. 2 pkt 1 i 4.”	Uwaga uwzględniona.
142.	Art. 71 i uzasadnienie	Centrum Doradztwa Rolniczego	Art. 71. oraz Uzasadnienie - w kilku miejscach zawiera dość oczywisty błąd w postaci odwołań do niewłaściwego artykułu z treści projektu ustawy. Treść Art. 71. Dotyczy artykułu 54, nie 51. W Uzasadnienia do projektu ustawy takich pomyłek jest więcej.	Uwaga uwzględniona.
143.	Uzasadnienie str. 2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Usunięcie na str. 2 uzasadnienia do projektu ustawy informacji o wprowadzaniu zmian w ustawie z 9 maja 2008 r. o ARiMR, ponieważ nie zostały one przewidziane w obecnej wersji projektu.	Uwaga uwzględniona.